

యజుర్వేద సంధ్యా వందనం.

హరిః ఓం అపవిత్రం పవిత్రోవా వర్వావస్థాం గతోపివా।
యః స్మరేత్పంచరీకాక్షం సబాహ్య భ్యంతర శ్శుచిః॥
ఇతితీర్థేన శిరసిప్రోక్షణం కృత్వా ।

ఆచమనం.

ఓం కేశ వాయస్వాహ	}	బ్రహ్మతీర్థేన ముక్తాంగుష్ఠకనిష్ఠికయాత్రిర ప ఆచమ్య
ఓం నారాయణాయస్వాహ		
ఓం మాధవాయస్వాహ		
ఓం గోవిందాయనమః	}	హస్త ప్రక్షాళనంకృత్వా
ఓం విష్ణువేదనమః		
ఓం మధుసూదనాయనమః	}	బ్రహ్మతీర్థేన ఓషా పరివృజ్య
ఓం త్రివిక్రమాయనమః		
ఓం వామనాయనమః	}	శిరసిప్రోక్ష్య
ఓం శ్రీధరాయనమః		
ఓం హృషీకేశాయనమః	}	హస్తాప్రక్షాళ్య
ఓం పద్మనాభాయనమః		
ఓం దామోదరాయనమః	}	అంగుళీభిః బ్రహ్మరంద్రావిన్యస్య
ఓం సంకషణాయనమః		
ఓం ముష్టినాచుబుకేవిన్యస్య		

ఓం వానుదేవాయనమః } అంగుష్ఠానామికాభ్యాం దక్షవామక్ర మేణసే
 ఓం ప్రద్యుమ్నాయనమః } త్రయో ర్విన్యస్య
 ఓం అనిరుద్ధాయనమః }
 ఓం పురుషోత్తమాయనమః } అంగవృత్తరసీభ్యాం నాసికియోర్విన్యస్య
 ఓం అధోక్షజాయనమః }
 ఓం నారసింహాయనమః } అంగుష్ఠకనిష్ఠికాభ్యాం త్రోత్రయో ర్విన్యస్య
 ఓం అచ్యుతాయనమః } మధ్యమాంగుష్ఠాభ్యాం నాశ్చోర్విన్యస్య
 ఓం జనాదకనాయనమః } సర్వాంగుళిః హృదయే విన్యస్య
 ఓం ఉపేంద్రాయనమః } సర్వాంగుళిః మూర్ధ్నిర్విన్యస్య
 ఓం హరయేనమః }
 ఓం శ్రీకృష్ణాయనమః } అంగుష్ఠమధ్యమాభ్యాం భుజయో ర్విన్యసేత్

శ్లో॥ నాచామే దానసస్థాంఘ్రిః నబద్ధాసన ఏవవా ॥
 నప్రసారితపాదోవా బహిజాక్షసు కరోపివా॥

అసుర నిరాసనం.

ఉత్తిష్ఠంతుచ భూతా ద్యా య ఏతేభూమి భారకాః।
 ఏతేషా మవిరోధేన బ్రహ్మకమ సమారభే॥

భూతవైత నిరసనాథం తీర్థేన త్రాసనంకృత్వా,

ప్రాణాయామః.

ఓం దేవీ గాయత్రీ ఛందరిప్రాణాయామే వినియోగః॥
 ఓం ధూః-ఓం భువః-ఓం సువః ఓం మహః-ఓం జనః-
 ఓం తపః-ఓం సత్యం-ఓం తత్సవితుర్వరేణ్యం భగోదేవస్య

ధీమహి ధియోయోనః ప్రచోదయాత్ - ఓ మాహాజ్యోతీరసోమ్య
తంబ్రహ్మ భూర్భువ స్సువరోమ్॥

ముకుళిత తర్జనీమధ్యమేన కన్ధస్థానామికాంగస్తైః పూరకేన సప్తదశవారం
ప్రాణానాయవ్య కుంభకేన కుంభకంకృత్వా మంత్రాణిమనసా త్రిరుచ్చార్య
రేచకేన నిస్సార్య దక్షిణంశ్రోత్రం స్పృశేత్ ఇత్యేకః ప్రాణాయామః.
సంకల్పః.

ఓం ఓం ఓం * మమఉపాత్త సమస్త దురితక్షయ ద్వారా
శ్రీ పరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం ప్రాతః (మాధ్యాహ్నిక-సాయం) సం
ధ్యాముపాసీమ్యే. ఇతి సంకల్పః.

ప్రథమ మార్జనం.

౧. ఓం ఆపోహస్తా మయోభవః
౨. ఓం తాన ఊజేః దధాతన
౩. ఓం మహేరణాయ చక్షుసే
౪. ఓం యోవశ్శివతమోరసః
౫. ఓం తస్య భాజయతేహవః
౬. ఓం ఉశతీరివమాతరః
౭. ఓం తన్మాఅరంగమామవః
౮. ఓం యస్యక్షయాయ జన్వథ
౯. ఓం ఆపోజనయథాచనః

అంగుష్ఠమధ్యమానామికాభిః మృ
గీముద్రయా ప్రతిమంత్రం అస్తే
శిరసిప్రోక్షణం కర్మాత్ ఆప్త
మేన పాదయోః ప్రోక్షయేత్.

ఓంభూర్భువస్సువః ఇత్యాత్తానం జలేన పరిషిచ్య.

కేచిద్రసజ్జల్పేశుభశాభసే మహూర్త ఇత్యాదిదేశకాలాదికముచ్చరంతి.

మంత్రాచమనం.

ఓం సూర్యశ్చ మామన్యశ్చ మన్యపతయశ్చ మన్యకృతే
భృగిః పాపేభ్యోరక్షంతాం । యద్రాత్ర్యాపాపనుకాషణం । మనసా
వాచాహస్తాభ్యాం । పద్భ్యాముదరేణశ్చా । రాత్రిస్తదవ
లుంపతు । యత్కించ దురితంమయి । ఇదమహం నూమన్మ
తయోనౌ । సూర్యేజ్యోతిషి జుహోమి స్వాహా॥

ఇతి శ్రీకరణపాప విశుద్ధిం భావయత్ పఠేత్ పఠేత్ పఠేత్.

మాధ్యాహ్నిక సంధ్యాహం.

ఓం ఆపరిమనాతు పృథివీం పృథివీ సూతా పునాతుమాం ।
పునంతు బ్రహ్మస్పతి బ్రహ్మపూతా పునాతుమాం । యదుచ్ఛిష్ట
మభాజ్యం యద్వాదుశ్చరితం మమ । సర్వం పునంతుమామా
పోఽసతాంచ ప్రతిగ్రహగ్న్ స్వాహా॥

ఇతి ప్రాతఃకాలవత్ కుర్యాత్.

సాయం సంధ్యాహం.

ఓం అగ్నిశ్చ మామన్యశ్చ మన్యపతయశ్చ మన్యకృతే
భృగిః పాపేభ్యోరక్షంతాం । యద్రాత్ర్యాపాపనుకాషణం । మనసా
వాచాహస్తాభ్యాం । పద్భ్యాముదరేణశ్చా । అహస్తదవలుం
పతు । యత్కించ దురితంమయి । ఇదమహం నూమన్మతయో
నౌ । సర్వేజ్యోతిషి జుహోమి స్వాహా॥

ఇతి భూర్వనత్ కుర్యాత్

* ద్వితీయమార్జనమ్.

౧. ఓం దధిక్రావ్ణోఅకారిషం

జిహ్వారశ్వస్య వాజనః

౨. ఓం సురభీనోముఖాశరత్

ప్రణతయూగ్ంషి శారిషత్.

ద్వివారం శిరసి మంత్రాదా
ప్రాక్షయేత్.

౩. ఓం ఆపోహిస్థానుయోభువః

౪. ఓం తానఙ్గాజేదధాతన

౫. ఓం మహేరణాయచక్షుసే

౬. ఓం యోవశ్శివతమోరసః

౭. ఓం తస్యభాజయశేహనః

౮. ఓం ఉశతిరివమాతరః

౯. ఓం తస్మాతరంగమామవః

౧౦. ఓం యస్యక్షయాయజన్వథ

౧౧. ఓం ఆపోజనయధాచనః

అంగుష్ఠ మధ్యమా నామికా
భిః మృగీముద్రయా ప్రతిమం
త్రం అంతేశిరసిప్రాక్షణం
ర్యత్ ఆషమేన పాదయోః
ప్రాక్షయేత్.

* ఏతాని మార్జనాని పాపశుభ్యధా మార్జనకాలే,

శ్లో. సే స ధ త్రయ మాకాశే మస్తకే వ ర వ త్రయమ్ ||

నకారత్రయమజ్ఞ్యోశ్చ కేపం శిరసి మార్జయేత్ ||

ఇతి వచన రీత్యా ఆపోహిస్థాది నవమస్త్ర ప్రాక్షణేషు తృతీయ చతుర్థాశ్చ
ష్టమమస్త్రైః ఆకాశేచ, ప్రథమ పృథ్వీ సప్తమ మస్త్రైః శిరసి చ, ద్వితీయ
పంచమ నవమైః పాదయోశ్చ, కేషైః మస్త్రైః పూర్వోక్త శిరశిచ మార్జ
యేత్.

౧౨ ఓం హిరణ్యవణాశ్శుచయం పావకా యాసుజాతం
కశ్యపోయాస్విందం । అగ్నింయాగర్భం దధిరేవిరూపాస్తానఆప
శ్శగ్స్యోనా భవంతు॥

౧౩ ఓం యాసాగ్ంరాజా వరుణోయాతి మధ్యేసత్త్వానృతే
అవపశ్యజ్జనానాం । మధుశ్చుత శ్శుచయోయాంపావకాస్తానఆప
శ్శగ్స్యోనా భవంతు.

౧౪ ఓం యాసాందేవా దివికృణ్వంతి భక్షంయా అంతరిక్షే
బహుధాభవంతి । యాంపుథీం పయసోన్దన్తి శుక్రాస్తాన ఆప
శ్శగ్స్యోనా భవంతు.

౧౫ ఓం శివేనూచతుషా పశ్యతాపశ్చివయా తన్వోపస్సృ
శతత్వచంమెసర్వాగ్ం అగ్నిగ్ం రపుషదో హువేవో మయివ
ర్చబలమోజానిధత్త ॥

ఇతి చతుర్ణాం అంతే శిరసి మార్జయేత్.

పాపవిమోచనమంత్రం.

దుష్టదాదినముంచతు । ద్రుపదాదివెస్తుముచానం । స్విన్న
న్నా త్వీమలాదిన । పూతంపవిత్రేణేవాజ్యం । ఆపశ్శున్ధన్తుమైనసం॥

ఇతి చుళకితతీర్థహస్త్రాయ మలమోచనం కుర్వన్విపుజ్య । ఆచమ్య =
ప్రాణానాయమ్య =

ఓం ఓం ఓం *మమఉపాత్త సమస్తదురితక్షయద్వారా శ్రీ
పరమేశ్వరప్రీత్యర్థం ప్రాతః (నూధ్యాహ్నిక) సాయం సం
ధ్యాఽఘ్యప్రదానం కరిష్యే.

అఘ్నోప్రదానం.

౧ ఓం భూర్భువస్సువః | తత్సవితుర్వరేణ్యం | భగోదేవస్య
ధీమహి | ధియోయోనః | ప్రచోదయాత్ .

ఇతి త్రిరఘ్యుకం సూర్యాభిముఖోదత్వా, ప్రాణానాయమ్య, “కాలా
తీత ప్రాయశ్చిత్తాఘ్నకం కరిష్య” ఇతి సంకల్ప పూర్వపదేకమఘ్నందత్వా.

ఓం భూభువస్సువః

ఇత్యాత్తానం జలేన పరిషిచ్య.

అసావాదిత్యోబ్రహ్మో బ్రహ్మైవ సత్యం బ్రహ్మైవాహం

యోసావాదిత్యోహిరణ్మయం పురుష స్సపవాహమస్మి

ఇత్యాత్త ప్రదక్షిణంకృత్వా.

ఉత్తిష్ఠ దేవిగంతవ్యం పునరా గమనాయచ |

ప్రసీద దేవి తుష్టాత్వం ప్రవిశ్య హృదయం నమః ||

యత్ప్రదక్షిణం ప్రక్రమంతి తేనపాప్తాన మవధూన్వన్త్యుద్యం
తమ స్తంభం స్త మాదిత్యమభిధ్యాయ కుర్వన్ బ్రాహ్మణోవి
ద్వాన్ తస్కలం భద్రమశ్నుతే ౭సావాదిత్యోబ్రహ్మైతిబ్రహ్మైవస
స్సృష్టాప్యేతి యపవంవేద,

పూర్వార్చనా సంధ్యాయాం ప్రథమాఘ్నకమంత్రః

౧ ఓం హగ్ంసశ్శుచిష ద్వసురంతరిక్ష సద్ధోతావేదిష దతి
ధిదుర్గోణసత్ | నృషద్వ రసద్వత సద్వోయ మస దబ్జా గోజా
ఋతజా అద్రిజా ఋతం బృహత్ ,

ఇత్యే కార్ష్యం, గాయత్రీ ద్వితీయార్ష్యంచ దత్వా.

శేషం ప్రాతస్సంధ్యావత్.

సాయంసంధ్యాయాం అఘక్యప్రదానం ప్రాతఃకాలవత్ సమానం.

గాయత్ర్యావాహనం,

ఓమిత్యేకాక్షరంబ్రహ్మ-అగ్నిరేవతా బ్రహ్మ ఇత్యాషం |
గాయత్రం ఛందం పరమాత్మం సరూపం-సాయజ్యం వినియోగం ||

ఆయాతువరదాదేవీ అక్షరం బ్రహ్మసమ్మితం ||
గాయత్రీం ఛందసాం మాతేదం బ్రహ్మజుషస్వమే ||

యదహ్నిత్కురుతేపాపం తదన్వాత్ప్రతిముచ్యతే |
యద్రాత్ర్యాత్కురుతేపాపం తద్రాత్యైత్ప్రతిముచ్యతే ||

సర్వవణ్ణేమహాదేవి సంధ్యావిద్యే సరస్వతి |
ఓజాసి సహోసి బలమసి భ్రాజాసి దేవానాం ధామనామాసి

విశ్వమసి విశ్వాయుః సర్వమసి సర్వాయు రభిభూరౌం ||

గాయత్రీమావాహయామి

సావిత్రీమావాహయామి

సరస్వతీమావాహయామి

ఛందక్షీనావాహయామి

శ్రీయనూవాహయామి

} ఇత్యంజలివాగాయత్రీస్వహృది మావాహ
యక్, సూర్యాభి ముఖి స్తిష్త్వా గాయ
త్రీం ధ్యాయేత్.

గాయత్ర్యాగాయత్రీఛందో విశ్వామిత్రఋషిః సవితాదే
వతాఽగ్నిర్ముఖం బ్రహ్మశిరో విష్ణుహృదయగ్ం రుద్రశ్శిఖా

పృథివీయోనిఃప్రాణాపాన వ్యానోదాన సమానానప్రాణా శ్వేత
నణాన్ సాంఖ్యాయనసగ్నా తా గాయత్రీచతుర్విగ్ంశత్యక్షరా త్రి
పదాషట్కుక్షిః పంచశీఘోపనయనే వినియోగః॥

ఇతి తత్తస్థానేషు తత్తద్దేవతా ఆవాహ్య.

ఆచమనంకృత్వా శుచౌదేశే ఉపవిశ్య జపం కుర్యాత్

స్థలశుద్ధిం విధాయ

కుశాజినాద్యాసనే సూర్యాభిముఖ ఉపవిశ్య జపం కుర్యాత్

ఆబ్రహ్మ లోకాదాశేషాత్ ఆలోకా లోక పర్వతాత్ ।

ఏవసంతి ద్విజాదేవాః తెభ్యా నిత్యం నమోనమః॥

ఆపసర్పంతుతే భూతాః యేభూతా భువిసంస్థితాః ।

యేభూతా విఘ్నకర్తారః తేగచ్ఛంతు శివాజ్ఞయా॥

ఆసన మంత్రస్య పృథివ్యాం మెరుప్యష్టఋషిః-సుతలం ఛం
దః-కూమోదేవతా-ఆననేవినియోగః.

పృథివీత్వయాధృతా లోకాః దేవిత్వం విష్ణునాధృతా ।

త్వంచధారయ మాందేవీ పవిత్రంకురుచాసనం॥

శుక్లాంబరధరత్రయే=

ఇత్యాసనే ఉపవిశ్య పూర్వోక్తవత్ ప్రాణాయామత్రయం కృత్వా.

గాయత్రీధ్యానం.

ఆయాత్విత్త్యనువాకస్య - వామదేవఋషిః - అనుష్టుప్ఛం

దః గాత్రీదేవతా- గాయత్ర్యావాహనేవినియోగః॥ఆయాతు=

ఆవాహయామి॥ సావిత్రి ఋషిః విశ్వామిత్రః - దేవీగాయ
త్రీఛందః సవితాదేవతా గాయత్రీ మంత్రజపేవినియోగః.

ప్రణవస్య ఋషిః బ్రహ్మ - దైవీగాయత్రీ ఛందః - పరమా
త్తాదేవతా - భూరాది సప్త వ్యాహృతీనాం - అతి భృగు
కుత్స వసిష్ఠ శాతమ కాశ్యప ఆంగీరస ఋషయః॥ గాయత్ర్యుష్ణి
గనుష్టు బృహతీపక్షీ తీప్తు జగత్యం ఛందాంసి॥ అగ్ని వాయు
కావాగీశవరుణేంద్ర విశ్వేదేవాదేవతా॥ సావిత్రి ఋషిః విశ్వా
మిత్రః దేవీగాయత్రీఛందః - సవితాదేవతా - గాయత్రీశిరసః -
బ్రహ్మఋషిః - అనుష్టుప్ ఛందః - పరమాత్తాదేవతా - ప్రా
ణాయామేవినియోగః ॥ దశప్రాణాయామం కృత్వా ప్రాతః
(మధ్యాహ్నక) సాయంసంధ్యాగాయత్రీమహామంత్ర జపంకరిష్యే.

అథ కరాంగన్యాసః.

ఓం తత్సవితురి బ్రహ్మతే అంగుష్ఠాభ్యాంనమః
ఓం వరేణ్యం విష్ణాత్తే తజానీభ్యాంనమః
ఓం భుగోదేవస్య రుద్రాత్తే మధ్యమాభ్యాంనమః
ఓం ధీమహి సత్యాత్తే అనామికాభ్యాంనమః
ఓం ధియోయోనః జ్ఞానాత్తే కనిష్ఠికాభ్యాంనమః
ఓం ప్రచోదయాత్ పరమాత్మే కరతల కరపృష్ఠాభ్యాంనమః.

అంగుష్ఠయో సైజానీభ్యాం ఇతరాంగులీనాం అంగుష్ఠాభ్యాంచ న్యాసంకృ
త్వా అంత్యమంత్రేణ పరస్పరం హస్తా ఉపర్యధశ్చ మార్జయేదితి కరన్యాసః.

అథ అంగన్యాసః.

ఓం తత్సవితురి బ్రహ్మాత్ర నే హృదయాయనమః
 ఓం వరేణ్యం విష్ణ్వాత్త నే శిరసేస్వాహా
 ఓం భర్గోదేవస్య రుద్రాత్త నే శిఖాయైవషట్
 ఓం ధీమహి సత్యాత్త నె కవచాయహుం
 ఓం ధియోయోనః జ్ఞానాత్త నే నేత్రత్రయాయవషట్
 ఓం ప్రచోదయాత్ సర్వాత్త నే అస్త్రాయఫట్
 ఓం భూభువస్సువరోమితి దిగ్బంధం.

ఇతి తత్తదంగేషు హస్తాభ్యాం విశ్వస్య అస్త్రాయఫశీతి మంత్రేణ హస్త
 తాడనం కృత్వా, దిగ్బంధ ఇతి ఛోటికయా శిరావేష్టయే దిత్వంగన్యాసః.
 ధ్యానం.

ముక్తావిద్రుమహేమ నీలధవళచ్ఛాయై ముఖైస్త్రీక్షణైః ।
 యుక్తామిందుకలా నిబద్ధ మకుటాం తత్త్వార్థవణాత్కింకరాం॥
 గాయత్రీం వరదాభయాం కుశకశా శ్శూలం కపాలంగదాం ।
 శంఖం చక్ర మధారవింద ముకుళం హస్తై ర్వహంతీంభజే॥

యోదేవ స్సవితాస్తాకం ధియోధర్మాది గోచరాం॥
 ప్రేరయే త్తస్యయద్భిర్గం తద్వరేణ్యముపాస్త హే॥
 ముదాగ్రిః.

సుమాఖం సంపుటంచైవ వితతం విస్తృతంతథా ।
 ద్విముఖం త్రిముఖంచైవ చతుః పంచ ముఖంతథా॥

షణ్ముఖో ధోముఖంచైవ వ్యాపకాఽం జలికింతధా |
శకటం యమపాశంచ గ్రథితం సన్ముఖో న్ముఖం ||

ప్రలంబం ముష్టికంచైవ మత్స్యః కూర్మ వరాహకం |
సింహాక్రాంతం మహాక్రాంతం ముద్గరం పల్లవం తథా ||

చతుర్వింశతి ముద్రావై గాయత్ర్యా స్సప్రతిష్ఠితాః ।
*(ఇతి ముద్రానానాతి గాయత్రీ విష్ణులాభ వేత్ ||)

ఏతా ముద్రాః (౨౬౨) పత్రోక్త కరాది విన్యాసేన దశకయిత్యా ||

పంచన్యాసపూజా.

ఓం లం పృథివీతత్వాత్త నే గంధం సమర్పయామి
ఓం అం ఆకాశతత్వాత్త నే పుష్పం సమర్పయామి
ఓం యం వాయుతత్వాత్త నె ధూప మాఘాపయామి
ఓం రం తేజస్తత్వాత్త నే దీపం దశకయామి
ఓం వం అమృత తత్వాత్త నె అమృతనై వేద్యం సమర్పయామి.
ఇతి పంచాపనారాః (౨౦౪) పత్రోక్త రీత్యాన్యాసేన పూజయేత్ -

యథోక్త సంఖ్యయా జపంకృత్వా

జపానంతర న్యాసః.

ఓం తత్సవితురి బ్రహ్మత నే హృదయాయ నమః
ఓం వరేణ్యం విష్ణవత్త నే శిరసే స్వాహా
ఓం భగోదేవస్య రుద్రాత్త నే శిఖాయై వాషట్
ఓం ధీమహి సత్యాత్త నే శ్రోతాయ కవచాయ హుం

ఓం ధియోయోనః జ్ఞానాత్మ నే నేత్రాభ్యాం వషట్

ఓం ప్రచోదయాత్ సర్వాత్మ నే అస్త్రాయ ఫట్

ఇతిపూర్వవత్ అంగవ్యాసం కుర్యాత్.

ఓం భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్విమోకః.

ఇతి ఛోటికయాశిరోశేష్టనం కృత్యా.

ఓంతత్సద్భిహ్వార్పణమస్తు.

ధ్యానం॥ ముక్తావిద్రుమ = ఉపాస్య హే॥

ఉత్తరముద్రాః॥ సురభిజ్ఞానచక్రం చ యోనిః కూర్మోధవంక

జం॥ లింగం నిర్వాణ ముద్రాచే త్యస్తముద్రాః ప్రకీర్తితాః॥

లమిత్యాదిపంచపూజాంచకుర్యాత్.

ప్రాతః సంధ్యోపస్థానం.

ప్రాణా నాయమ్య॥ ప్రాతః సంధ్యోపస్థానం కరిష్యే.

ఉత్తమేఖరేదేవి భూమ్యాంపర్వతమూర్ధని । బ్రాహ్మణే

భోహ్యనుజ్ఞాతా గచ్ఛం దేవియథానుఖం॥ మిత్రస్య చక్షణీధృతః

శ్రవోదేవస్య సానసిం । సత్యంచిత్రశ్రవస్తమం । మిత్రోజనాన్

యాతయతి ప్రజాన్ మిత్రోదాధారపృథవీముతద్యాం । మిత్రః

కృష్టి రసమిషాభిచప్తే సత్యాహవాన్యం ఘృతవద్విధేమ । ప్రస

మిత్రమత్రో అస్తుపయస్వాన్య స్తత్యత్యశ్శిక్షతివ్రతేన॥ సహస్య

తేనజీయతేత్వోత్వోనై నమగ్ంహణోఅశ్నోత్యంతితోనదూరాత్॥

ఓం నమఃప్రాచ్యైదిశే యాశ్చ దేవతా } ఇతి ప్రాచీందిశం నమస్కృత్య.
 ఏతస్యాం ప్రతివసంత్యేతా భ్యశ్చనమః.

నమో దక్షిణాయైదిశే యాశ్చ దేవతా } ఇతి దక్షిణాం దిశం నమ
 ఏతస్యాం ప్రతివసంత్యేతా భ్యశ్చనమః. } స్కృత్య.

నమః ప్రతిచ్యైదిశే యాశ్చ దేవతా } ఇతి ప్రతీచీం దిశం నమ
 ఏతస్యాం ప్రతివసంత్యేతా భ్యశ్చనమః. } స్కృత్య.

నమ ఉదీచ్యైదిశే యాశ్చ దేవతా ఏత } ఇత్కుదీచీం దిశం నమ
 స్యాం ప్రతివసంత్యేతా భ్యశ్చనమః. } స్కృత్య.

నమ ఉర్ధ్వాయైదిశే యాశ్చ దేవతా ఏత } ఇత్కూర్ధ్వాం దిశం నమ
 స్యాం ప్రతివసంత్యేతా భ్యశ్చనమః. } స్కృత్య.

నమో ధరాాయైదిశే యాశ్చ దేవతా ఏత } ఇత్యధరాం దిశం నమ
 స్యాం ప్రతివసంత్యేతా భ్యశ్చనమః. } స్కృత్య.

నమో వాంతరాాయైదిశే యాశ్చ దేవతా } ఇతి విదిశో నమస్కృత్య
 ఏతస్యాం ప్రతివసంత్యేతా భ్యశ్చనమః.

నమో గంగాయమునయోర్మధ్యేయేవసంతి. } ఇతి సూర్యాభి
 తేమేవ్రసన్నాత్తానం చిరంజీవితం వర్ధయంతి, } ముఖి ఋషీన్మ
 నమో గంగా యమునయో ర్మనిభ్యశ్చనమః. } మస్కృత్య.

౧. సంధ్యాయైనమః
౨. సావిత్రిత్రైనమః
౩. గాయత్రీత్రైనమః
౪. సరస్వతీత్రైనమః
౫. సర్వేభ్యో దేవతాభ్యోనమః
౬. దేవేభ్యోనమః
౭. ఋషిభ్యోనమః
౮. మునిభ్యోనమః
౯. గురుభ్యోనమః
౧౦. మాతృభ్యోనమః
౧౧. పితృభ్యోనమః
- ౧౨ కామోకాషీన్తస్యరకా
రషీన్ నమోనమః.

సూర్యాభిముఖ ఆరభ్యచత్రసాది
శః||ప్రణమ్యపునస్సూర్యాభి ముఖ
స్సూర్యాభ్యో దేవతాభ్య ఇత్యాది
తత్తద్దేవతా నమస్కారం దిబ్బమ
స్కారం వాముకుళితహస్తాకుర్యాత్.

పృథివ్యాప స్తేజో వాయురాకాశాత్ ఓం నమోభగవతే
వాసుదేవాయ-యాగ్ంసదా సర్వభూతాని చరాణిస్థావరాణిచ|
సాయంప్రాతఃనమస్యంతి సామాసంధ్యా లభిరక్షతు.

శివాయ విష్ణురూపాయ శివరూపాయ విష్ణవే|
శివస్య హృదయంవిష్ణు విజ్ఞాశ్చ హృదయంశివం ||
యథాశివ మయోవిష్ణుః ఏనంవిష్ణు మయశ్శివం|
యథాంతరం నపశ్యామి తథామే స్వస్తిరాయుషి||

నమోబ్రహ్మణ్య దేవాయ గోబ్రాహ్మణ హితాయచ |
జగద్ధితాయ కృష్ణాయ శ్రీగోవిందాయ నమోనమః ||

సమో స్త్వసంతాయ సహస్రమూర్తయే |

సహస్ర పాదాక్షి శిరోరుబాహవే ||

సహస్ర నామ్నై పురుషాయ శాశ్వతే |

సహస్ర కొటియుగ ధారిణే నమః ||

ఆకాశా త్పతతం తోయం యథాగచ్ఛతి సాగరం ||

సర్వదేవ నమస్కరం కేశవం ప్రతిగచ్ఛతి ||

శ్రీకేశవంప్రతి గచ్ఛత్యైన్నమ ఇతి

ఇతితీర్థేన భగవదర్పణం కుర్యాత్.

మాధ్యాహ్నిక సంధ్యాసూర్యోపస్థానం.

మాధ్యాహ్నికసంధ్యోపస్థానంకిరీష్యే || ఉత్తమే = సుఖం.

ఓంకన శ్చైవరజనావ ర్తమానోనివేశయన్నమృతంమత్యం
చహిరణ్యయేన సవితారథే నాదేవోయాతి భువనావి పశ్యన్.

ఉద్వయంతమసస్పరి పశ్యంతోజ్యోతిరుత్తరం | దేవందేవత్రా
సూర్యమస్త్రజ్యోతిరుత్తమ | ఉదుత్యం జాతవేదం దేవంపహ
న్తి కేతవః | ద్విశేషిశ్వాయసూర్యం. చిత్రందేవానా ముదగాద

నీకిం చక్షుర్నిత్రస్య వక్షణస్యాగ్నేః | ఆప్రాద్యావాప్యథవీ
అంతరిక్షగ్ం సూర్యత్రా జగత స్తథువశ్చ | తచ్చక్షు దేవ
హితం పురన్త చ్చక్రముచ్చరత్.

పశ్యేమ శరదశ్శతం
జివేమ శరదశ్శతం
నందామ శరదశ్శతం
మోదామ శరదశ్శతం
భవామ శరదశ్శతం
శృణవామ శరదశ్శతం
ప్రబ్రవామ శరదశ్శతం
అజీతాస్మామ శరదశ్శతం

దక్షిణవాస్తవ ముత్తానం స
స్యం స్వంఘంకృత్వా హస్తయో
ర్ధ్వమా నామికాంగుళౌ ఆ
శ్శోభ్యాంగుష్ఠయో స్పృంయో
జ్య తర్జనౌ కనిష్ఠాంగుష్ఠయో
స్పృంయోజ్య మధ్యద్వారణ నూ
ర్యం పశ్యేత్.

జ్యోక్చ సూర్యం దృశే యఉదుగాన్తహతోణవా ద్వి
భ్రాజమాన స్సరిరమధ్యా త్సమావృషభా రోహితాక్ష
స్సూర్యోవిపశ్చిన్తనసాపునాతు.

సంధ్యామైనమః ఇత్యాది ప్రాతర్వత్.

సాయంసంధ్యాపఠనం.

సాయంసంధ్యాపఠనంకరిష్యే॥ ఉత్తమే=సుఖం॥

ఓం ఇమం మేవరుణ శ్రుధీహవ మద్యాచమృడయ । త్వమ
వన్యరాచకే । తత్త్వాయామి బ్రహ్మణా వందమాన స్తదాశాస్తే
యజమానో హవిభిః । అహేడమానో వరుణే హవోద్ధ్యురుశగ్ం
సమాన ఆయుః । ప్రమోషీః । యచ్చిద్ధితే విశోయధా ప్రదేవవ
రుణవ్రతం । మిసీమసీ ద్యవిద్యవి. యత్కించేదం వరుణదై వ్యే జనే
భీద్రోహం మనుష్యాశ్చరామసీ । అచి త్తీయ త్తవ ధర్మాయయో

పిమా మానస్తస్మాదేనసోదేవరిరిషం, కితవాసోయద్రిపునఃదివియ
ద్వాసూసత్యముతయన్నవిద్మ । నర్వాతావిష్య శిధిరేవదేవా ధా
తేస్యామ వరుణస్రియాసం॥

ఓం నమః ప్రతీచ్ఛ్యేదిశే యాశ్చ దేవతా ఏతస్యాం ప్రతివసంత్యైతాభ్యశ్చ నమః } ఇతి ప్రతీచీం దిశం నమ
స్కృత్య

నమ ఉదీచ్ఛ్యేదిశే యాశ్చ దేవతా ఏతస్యాం ప్రతివసంత్యైతాభ్యశ్చ నమః } ఇత్యుదీచీం దిశం నమ
స్కృత్య.

నమః పాచ్ఛ్యేదిశే యాశ్చ దేవతా ఏతస్యాం ప్రతివసంత్యైతాభ్యశ్చ నమః } ఇతి ప్రాచీం దిశం నమ
స్కృత్య.

నమో దక్షిణాయైదిశే యాశ్చ దేవతా ఏతస్యాం ప్రతివసంత్యైతాభ్యశ్చ నమః } ఇతి దక్షిణాం దిశం నమ
స్కృత్య

నమ ఉర్ధ్వాయైదిశే యాశ్చ దేవతా ఏతస్యాం ప్రతివసంత్యైతాభ్యశ్చ నమః } ఇత్యుర్ధ్వాం దిశం నమ
స్కృత్య

నమో అధరాయైదిశే యాశ్చ దేవతా ఏతస్యాం ప్రతివసంత్యైతాభ్యశ్చ నమః } ఇత్యధరాం దిశం నమ
స్కృత్య.

నమో వాంతరాయైదిశే యాశ్చ దేవతా ఏతస్యాం ప్రతివసంత్యైతాభ్యశ్చ నమః } ఇతిదివిశ్వాన్నమస్కృత్య.

సూర్యోప్రాచ్యాం స్థితేప్రాజ్ఞుభిః నమఃప్రాచ్యేదిశ ఇతి మాధ్యాహ్ని
కసాయ. సన్ధ్యాయాంచ ప్రతీచ్ఛ్యేదిశం నమః ప్రతీచ్ఛ్యేదిశ ఇత్యాదిత త్తన్నుభిః స్థితై
త్వా మస్త్రీయచ్చరేత్ । ఉర్ధ్వాయైదిశ ఇత్యాది సూర్యాభిముఖీవ త త్తద్దేవ
తా నమస్కారం కుర్యాత్.

నమో గంగాయమునయోర్మధ్యే యోవంతి తేషుప్రసన్నా
తాన శ్చిరంజీవితం వర్ధయంతి.

నమో గంగాయమున యోర్మనిభ్యశ్చనమః.

సంధ్యాయోనావిత్రైగ్విగాయత్రైగ్విత్యాది—శ్రీకేశవంఘ్రి
గచ్ఛత్సోన్నమ ఇతి॥ ఇత్యంతం ప్రాతస్సంధ్యావత్.

ఉత్తమే శిఖరే జాతే భూమ్యాం పర్వత మూర్ధని ॥

గ్రాహ్యైభ్యో భ్యసుజ్ఞాతా గచ్ఛదేవి యథా సుఖం ॥

శ్రీగచ్ఛదేవి యథా సుఖోన్నమ ఇతి.

స్తుతోమయా వరదావేదమాతా ప్రచోదయంతీ పవనేద్వి
జాతా॥ అయుఃపృథివ్యాం ద్రవిణంబ్రహ్మనర్చనం సుహృందత్వా
ప్రజాతుం బ్రహ్మలోకం ॥

ఇదం ద్యావా పృథివీ సత్యమస్తు॥ పితర్భూత ర్యపిహోప బ్రు
వేవాం । భూతందేవానా నునమే అనోభిః । విద్యామేషం వృ
జనం జీరదానం ॥

సర్వవేదేషుయత్పుణ్యం సర్వతీక్షేషు యత్ఫలం ।
తత్ఫలం సమవాప్నోతి స్తుత్వాదేవం జనాదకనం ॥

వాసనాద్వాసుదేవస్య వాసితంతే జగత్త్రియం ।
సర్వభూత నివాసోసి వాసుదేవ నమో స్తుతే ॥

చతుస్సగరపర్యంతం గోగ్రాహ్యైభ్యో హృభం భవశు.
(ఏక, ద్వి, త్రి, పంచా, సప్త,) ఆమోయ ప్రవరాన్విత—

గోత్రః————ఆపస్తంబ సూత్రః యజుశ్శాఖా ధ్యాయీ
శ్రీ————శర్తా అహంభో అభివాదయె.

ఆచమ్య=

యస్యస్త్వత్ప్రాచ నామోక్త్యా తప సంధ్యా క్రియాదిషు ।
న్యూనం సంపూర్ణతాం యాతి సద్యోవందే తమచ్ఛ్చతం ।
మంత్రహీనం క్రిమాహీనం భక్తిహీనం జనాదకన । యత్క్య
తంతు మయాదేవ పరిపూర్ణం తదస్తు తే ॥

అనేన ప్రాతః (మాధ్యాహ్నిక) సాయం) సంధ్యావందనేన భగ
వాన్ సర్వాత్మకః తత్సర్వంశ్రీ వాసుదేవః ప్రీణాతు.

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనావా ప్రకృ
తైస్సర్వభావాత్ కిరొమి యద్యత్సకలం పరస్మై న్నారాయణా
యేతి సమర్పయామి ॥

మమైవ మంత్ర తంత్ర స్వర వణ్ లోప దోష ప్రాయశ్చి
త్తాధానం విష్ణోనామస్త్రాయ మంత్రజపం కరిష్యే ॥

కేశవాయనమః నారాయణాయనమః మాధవాయనమః
కేశవనారాయణమాధవ కేశవనారాయణ మాధవేభ్యోనమః॥

ఓం తస్య ద్భిప్రక్షాపణమస్తు.
యజుస్సంధ్యావందనం సమాప్తం.

ఋగ్వేద సంధ్యా వంశనం.

హరిః ఓం అపవిత్రం పవిత్రోవా సవావస్థాం గతోపివా।
యః స్మరేత్స్వంధరీకాక్షం సబాహ్య భగ్నంతర శ్శుచిః॥
ఇతితీర్థేన శిరసిప్రోక్షణం కృత్వా ।

ఆచమనం.

ఓం కేశ వాయస్వాహా
ఓం నారాయణాయస్వాహా
ఓం మాధవాయస్వాహా

బ్రహ్మతీర్థేన ముక్తాంగుష్ఠకనిష్ఠికయాత్రిర
ప ఆచమ్య

ఓం గోవిందాయనమః
ఓం విష్ణువేదనమః

హస్తప్రక్షాలనకృత్వా

ఓం మధుసూదనాయనమః
ఓం త్రివిక్రీణాయనమః

బ్రహ్మతీర్థేన ఓష్ఠా పరివృజ్య

ఓం వామనాయనమః
ఓం శ్రీధరాయనమః

శిరసిప్రోక్ష్య

ఓం హృషీకేశాయనమః
ఓం పద్మనాభాయనమః

హస్తప్రక్షాళ్య

ఓం దామోదరాయనమః అంగుళీభిః బ్రహ్మరంధ్రవిన్యస్య

ఓం సంకిషకణాయనమః ముష్టినాచుబుకేవిన్యస్య

ఓం వాసుదేవాయనమః } అంగుష్ఠానామికాభ్యాం దక్షిణామక్రమేణశే

ఓం ప్రద్యుమ్నాయనమః } త్రయోర్విన్యస్య

ఓం అనిరుద్ధాయనమః

ఓం పురుషోత్తమాయనమః } అంగుష్ఠతర్జ్వశీభ్యాం వాసికయోర్విన్యస్య

ఓం అధోక్షాయనమః

ఓం నారసింహాయనమః } అంగుష్ఠకనిష్ఠికాభ్యాం త్రోత్రయోర్విన్యస్య

ఓం అచ్యుతాయనమః మధ్యమాంగుష్ఠాభ్యాం వాశ్చోర్విన్యస్య

ఓం జనాదకానాయనమః స్వాంగుళీభిః హృదయే విన్యస్య

ఓం ఉపేంద్రాయనమః సర్వాంగుళీభిః మూర్ధ్ని విన్యస్య

ఓం హరయేనమః

ఓం శ్రీకృష్ణాయనమః } అంగుష్ఠమధ్యమాభ్యాం భుజయోర్విన్యసేత్

శ్లో॥ నాచామే దాసనస్థాంఘ్రిః నబద్ధాసన ఏవవా ॥

నప్రసారితపాదోవా జహిజాకను కరోపివా॥

ఆసనమస్త్రస్య పృథివ్యాం మేరుప్రపృష్టఋషిః-కూర్తోదేవతా-
మతలంఛందరి-ఆసనేవినియోగః-ఓం కూర్తాసనాయనమః - అన-
న్తాసనాయనమః॥

ప్రాణాయామః.

ఓం ప్రణవస్య పరబ్రహ్మఋషిః పరమాత్మాదేవతా దేవీ గాయ
త్రీ ఛందః ప్రాణాయామేవినియోగః॥ ఓం భూః-ఓం భువః ఓం
సువః- ఓం మహాః-ఓం జనః-ఓం తపః-ఓం సత్యం-ఓం . తత్సవితు
ర్వరేణ్యం భగోదేవస్య ధీమహి ధియోయోనః ప్రచోదయా
త్-ఓ మాపోజ్యోతీరసోమృతం బ్రహ్మ భూర్భువ స్సువరోమ్॥

మునుజిత తర్జనీమధ్య మెన కసిష్ఠానామికాంగస్తైః పూరకేన సప్తదశవారం
ప్రాణానాయమ్య మంభకేన మంభకంకృత్యా మంత్రాణిమనసా త్తిరుచ్ఛార్య
కేచకేన నిస్సార్య దక్షిణంశ్రోత్రం స్పృశేత్ ఇత్యేకః ప్రాణాయామః.

సంకల్పః.

ఓం ఓం ఓం * మమఉపాత్త సమస్త దురితక్షయ ద్వారా
ప్ర పరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం ప్రాతః (మూఢ్యాన్తి క-సాయం) సం
ధ్యాముపాసిష్యే.

ఇతి సంకల్పః.

ప్రథమ మార్జనం.

ఆపోహిష్ఠి తిస్మాణాం సింధుద్వీపఋషిః- పరమాత్మాదేవ
తా-గాయత్రీచ్ఛందః-మార్జనేవినియోగః.

* కేచిద్రసజ్జల్పేశుభిశ్చైవ ముహూర్త ఇత్యాదిదేశకాలాదికముచ్ఛరంతి

౧. ఓం ఆపోహిష్ఠా మయోభవః
౨. ఓం తాన ఊజేః దధాతన
౩. ఓం మహేరణాయ దక్షనె
౪. ఓం యోవశ్శివత మోరసః
౫. ఓం తస్య భాజయతేహసః
౬. ఓం ఉశతీరివమాతరః
౭. ఓం తస్తా అరంగమామవః
౮. ఓం యస్యక్షయాయ జన్వధ
౯. ఓం ఆపోజనయధాచనః

అంశుమధ్యమానామికాభిః మృ
గీమద్రయా ప్రతిమూత్రం ఆస్తే
శిరసిప్రోక్షణం కుర్యాత్ అష్ట
మేన పాదయోః ప్రోక్షయేత్.

ఓంభూర్భువస్సుః ఇత్యాత్మనం బలేన పరిపిచ్య.
మంత్రాచమనం.

సూర్యశ్చైత్యస్యమంత్రస్య - యాజ్ఞవల్క్యైః పనిషదఋషిః -
సూర్యమామన్యుమన్యుపతయో రాత్రిదేవతా - ప్రకృతిశ్చం
దః-మంత్రాపః ప్రాశనే వినియోగః॥

ఓం సూర్యశ్చ మామన్యుశ్చ మన్యుపతయశ్చ మన్యుకృతే
భ్యః పాపేభ్యోరక్షంతాం । యద్రాత్ర్యాపాపనుకాషణం మనసా
వాచాహస్తాభ్యాం । పద్భ్యాముదరేణశిశ్నా । రాత్రిస్తదవ
టుంవతు । యత్కించ దురితంమయి । ఇదమహం నూమమ్మ
తయోనా । సూర్యైశ్చాతిషి జుహోమి స్వాహా॥

ఇతి త్రికరణ సాపదిశుద్ధిం భావయత్, అపః పీత్వాచమ్య.

మాధ్యాహ్నిక సంధ్యాయాం.

ఆపరి పునన్ద్విత్యస్యమంత్రస్య-పూతఋషిః పూతాదేవతా-
అష్టిచ్ఛందః. అభ్యంతరశుభ్యధం అపాంప్రాశనేవినియోగః॥

ఓం ఆపరిపునంతు పృథివీ పృథివీ పూతా పునాతుమాం ।
పునంతుబ్రహ్మహస్పతిబ్రహ్మపూతాపునాతుమాం । యదుచ్చిష్ట
మభాజ్యం యద్వాదుశ్చరితం మమ । సర్వం పునంతుమానూ
పోఽసతాంచ ప్రతిగ్రహం స్వాహా॥

ఇతి ప్రాతఃకాలవత్ కుర్యాత్.

సాయం సంధ్యాయాం

అగ్నిశ్చైత్యస్య మంత్రస్య-యాజ్ఞ్యవల్క్యపనిషదఋషిః-
అగ్నిమన్యుమన్యుపతిదేవతా - ప్రకృతిశ్చందః మంత్రాచమనే
వినియోగః॥

ఓం అగ్నిశ్చ మామన్యుశ్చ మన్యుపతయశ్చ మన్యుకృతే
భ్యః । సాపేభ్యోరక్షంతాం । యదన్తాపాపమకాషణం । మనసా
వాచాహస్తాభ్యాం । పద్భ్యాముదరేణశిశ్నా । అహస్తదవటుం
పతు । యత్కించ దురితంమయి । ఇదమహం మామమృతయో
నా । సత్యేజ్యోతిషి జుహోమి స్వాహా॥

ఇతి పూర్వవత్ అపరిత్యాచమనం కుర్యాత్.

* ద్వితీయమార్జనమ్.

ఆపోహిష్ఠతి తస్మాణాం సింధుద్వీపఋషిః. పరమాత్మాదేవ
తా- గాయత్రీచ్ఛందః-పునర్మార్జనేవినియోగః॥

3. ఓం ఆపోహిష్ఠానుయోభవం

౪. ఓం తానడోజేదభాతన

౫. ఓం మహేరణాయచక్షుసే

౬. ఓం యోవశ్శివతమోరసః

౭. ఓం తస్యభాజయశేహనః

౮. ఓం ఉశతీరివమాతరః

౯. ఓం తస్మాతరంగమామవః

౧౦. ఓం యస్యక్షయాయజన్వథ

౧౧. ఓం ఆపోజనయథాచనః

అంగుష్ఠ మధ్యమా నామికా
భిః మృగీముద్రయా ప్రతిమం
త్రం అంతేరసిప్రోక్షణం
ర్యోత్ అష్టమేన పాదయోః
ప్రోక్షయేత్.

* ఏతాని మార్జనాని పాపశుద్ధ్యర్థం మార్జనకాలే,

శ్లో సేసథ త్రయ మాకాశే మస్తకే వ గ వ త్రయమ్ ॥

సకారత్రయమహ్నిశ్చ శేషం శిరసి మార్జయేత్ ॥

ఇతి వచన రీత్యా ఆపోహిష్ఠాది నవమస్త్రీ ప్రోక్షణేషు తృతీయ చతుర్థా
ష్టమమస్త్రీః ఆకాశేచ, ప్రథమ పృథ్వీ సప్తమ మస్త్రీః శిరసి చ, ద్వితీయ
పంచమ నవమైః పాదయోర్భ్యు శ్చైవ మస్త్రీః పూర్వోక్త శిరసిచ మార్జ
యేత్.

శంనాదేవీ రభిష్టయ ఆపో భవంతు పీతయే । శంయోరభి
ప్రసవంతునః ॥ ఈశానావార్యాణాం త్షయంతిశ్చరణీనాం । అ
నాయాచామిభేషజం ॥ అప్పుమే సోమో అప్రవీత్ । అంతర్వి
శ్వానిభేషజా ॥ అగ్నించ విశ్వ శంభవం । ఆపశ్చ విశ్వభేషజం॥
వరూధం తస్య 3 హేమమ జ్యోతిస్స సూర్యం దృశే । ఇదమా
పః ప్రవహతే . యత్కించ దురితిం మయి । యద్వాహ మభీదు
ద్రోహ యద్వాశేష ఉతామృతం । అసో అద్యాన్వచారిషం
రసేన సమ గన్తహిపయహ్వానగ్న ఆగహితంమా సంసృజవర్చ
నా । సస్యపీస్తదపో దివానక్తిం చ స సస్యపీహి చరణ్యకతు
రస మాదేవీ రవసేవహోస ఆపోమాం రక్షంతు॥

శాపవిమోచనమంత్రం.

భద్రస్మ ఇత్యన్యమస్త్రస్య-విండ్ర విమద ఋషిః-అగ్నిః పర
మాత్మాదేవతా . ఏకపదా విరాట్చందః । భద్రంనో ఆపివాద
యతమనః॥

ఋతంచ సత్యంచేత్యన్య సూక్తస్య అఘమర్షణఋషిః - భావ
స్మత్రోదేవతా-అనుష్టుప్ ఛందః అఘమర్షణేవివియోగః - ఓం
ఋతంచ సత్యంచాభీద్ధా త్తపసోధ్యజాయత తతోరాత్ర్యర జాయ
త తతస్సముద్రో అణావఃసహద్రాదణావాదధిసంవత్సరో అజా
యత అహోరాత్రాణి విదధద్విశ్వస్య మిషతోవశే । సూర్యాచం

ద్రమసౌధాతా యథాపూర్వ మకల్పయత్ । దివంచ పృథివీం
చాస్త్రీక్ష మథోనువతి॥

ఇతి నుశకితతీర్థమామ్రాయ ములమోచనం కుర్వన్విశృంభ్య । ఆచమ్య =
ప్రాణానాయమ్య =

ఓం ఓం ఓం *మమఉపాత్త సమస్తదురితక్షయద్వాం శ్రీ
పరమేష్వరప్రీత్యర్థం ప్రాతః (సూర్యాష్టాంగం) సాయం) ఓం
ధ్యాన్మయప్రదానం కరిష్యే.

అశుక్యప్రదానం.

గాయత్ర్యా గాధిపుత్రో విశ్వామిత్రఋషిః -సవితాదేవతా.
గాయత్రీ ధంవంతరి-సూర్యాష్టాంగప్రదానే వినియోగం॥

ఓం భూభువస్స్వవంతితత్సవితుర్వరేణ్యం । భగోదేవస్య
ధీమహిధియోయోనః ప్రచోదయాత్.

ఇతి ప్రాణాష్టాంగం సూర్యాభిముఖోదత్వా, ప్రాణానాయమ్య, “కాలా
తీత గాయత్రీప్రాణాష్టాంగం కరిష్యే” ఇతి సంకల్ప్యపూర్వవచకమశ్టాంగదత్వా.

ఓం భూభువస్స్వవంతి

ఇత్యాత్మనం జలేన పరిషిచ్య,

అసావాదిత్యోబ్రహ్మ బ్రహ్మైవ సత్యం బ్రహ్మైవాహం

యోసావాదిత్యోహిరణ్మయః పురుష స్సవవాహమస్మి

ఇత్యాత్మ ప్రదక్షింశ్యత్వా

ఉత్తిష్ఠదేవిగంతవ్యం పునరా గమనాయచ॥

ప్రసదదేవి తుష్టాత్వం ప్రవిశ్య హృదయం మమ॥

మాధ్యాన్నికి సంధ్యాయాం ప్రథమాః ఘృతమ్ త్రయి.

ఆకిష్ణే నే త్యస్య మస్త్యైస్య-హిరణ్యస్తాపఋషిః - సవితా
త్రిష్టప్తస్థి-సూర్యోదేవతా-మాధ్యాహ్న కాఘృత ప్రదానే విని
యోగం॥

ఆకిష్ణేనరజన వర్తమానో నివేశయన్ అమృతం మర్త్యం
చ హిరణ్యయేన సవితారధేన ఆదేవోయాతి భువనావివశ్యన్ ॥
ఓం భూభువ స్సునః ఓం తత్స=యాత్ ॥

ఇత్యేకాఘృతం.

హంసశ్శుచివదిత్యస్యమంత్రస్య గౌతమోవామదేవఋషిః-ఆగ్నే సూర్యో
దేవతా-

౧ ఓం హంసశ్శుచిష ద్వసురంతరిక్ష సద్ధితావేదిష ద్ధతి
ధిదురోణసత్ । నృషద్వ రసద్వత సద్వోమ స దత్వా గోజా
ఋతజా అద్రిజా ఋతం బృహత్ ॥

ఇతి మంత్రేణ గాయత్ర్యాచ ద్వితీయాఘృతం.

నాయం సంధ్యాయాం అఘృత ప్రదానం ప్రాతఃకాలవత్ సమానం.

ద్విరాచామెత్.

గాయత్ర్యావాహనం,

ఓమిత్యేకాక్షరం బ్రహ్మ అగ్ని ర్దేవతా బ్రహ్మిత్యావన్ ॥
గాయత్రం ఛందః పరమాత్మం స్వరూపం । సాయుజ్యం వినియోగం ॥
ఆయాతువరదాదేవీ అక్షరం బ్రహ్మ సమ్యితం ॥
గాయత్రీం ఛందసాం మాతేదం బ్రహ్మజాషస్వమే ॥

యదహ్ని తుక్కురుతేపాపం తదహ్ని త్ప్రతిముచ్యతే |
యద్రాత్యా తుక్కురుతేపాపం తద్రాత్యా త్ప్రతిముచ్యతే ||

సర్వవణేమహాదేవి సంధ్యావిద్యే సరస్వతి |
ఓజాసి సహాసి బలమసి భాజాసి దేవానాం ధామహమాసి
విశ్వమసి విశ్వాయుం సర్వమసి సర్వాయు రభిభూరం ||

గాయత్రీనూవాహయామి

సావిత్రీనూవాహయామి

సరస్వతీనూవాహయామి

ఛందషీనూవాహయామి

శ్రియనూవాహయామి

బలనూవాహయామి

ఇత్యంజలినా గాయత్రీం స్వప్నాన ఆవా
హయాత్. సూర్యాభిముఖ స్థితౌ గాయ
త్రీ ధ్యామత్

గాయత్యై గాయత్రీఛందో విశ్వామిత్రఋషిం సవితాదే
వతా గాయత్రీఛందంఽగ్నిముఖం బ్రహ్మశిరో విష్ణుహృద
యం రుద్రశ్శిఖాపృథివీయోనిం వాణాపాన వ్యానోదానసమానా
సప్రాణా శ్వేతవణా సాంఖ్యాయనసగ్నా తా గాయత్రీచతుర్వింశ
త్యక్షరా త్రిపదాషట్కుక్షిం పంచశీః పనయనే వినియోగి ||

ఇతి తత్తస్మానేషు తత్తదేవతా ఆవాహ్య.

ఆచమనంకృత్వా శుచౌదేశే ఉపవిశ్య జపం కుర్యాత్

స్థలశుద్ధిం విధాయ

కుశాజినాద్యాసనే సూర్యాభిముఖ ఉపవిశ్య జపం కుర్యాత్

ఆబ్రహ్మ లోకాదాశేమాత్ ఆలోకా లోక పర్యతాత్ |

ఏవసంతి ద్విజాదేవాః తెభ్యా నిత్యం సమోననుః॥

అపసర్పంతుతే భూతాః యేభూతా భువిసంస్థితాః।

యేభూతా విష్ణుకర్తారః తేగచ్ఛంతు శివాజ్ఞయా॥

ఆసన మంత్రస్య పృథివ్యాః॥ మెరుపృష్ఠఋషిః-సుతలం ఛం
దః-కూఘా-దేవతా-ఆసనేవినియోగః.

పృథివిత్వయాశ్చ తా లాకాః దేవత్వం విష్ణునాశ్చ తా।

త్వంచధారయ మాందేవీ పవిత్రంకురుచాసనం॥

ఇత్యాసన ఉపవిశ్య పూర్వోక్తవత్ ప్రాణాయామత్రయం కృత్వా.

శుక్లాంబరధరం=తయ ప్రాణాయామ్యు=

గాయత్రీధ్యానం

ఆయాత్త్విత్వనువాకిన్య - వామదేవఋషిః - అనుష్టుప్ ఛం

దః గాత్రీదేవతా- గాయత్ర్యావాహనేవినియోగః॥ఆయాతు=

ఆవాహయామి॥ సావిత్రియా ఋషిః విశ్వామిత్రః - దేవీగాయ

త్రీఛందః సవితాదేవతా గాయత్రీ మంత్రజపేవినియోగః.

ప్రణవస్య ఋషిబ్రహ్మ - దైవీగాయత్రీ ఛందః - పరమా

త్మాదేవతా - భూరాది సప్త వ్యాహృతీనాం - అత్రి ఛగు

కుత్స వసిష్ఠ గౌతమ కాశ్యప ఆంగీరస ఋషయః॥ గాయత్ర్యుష్ణి

గనుష్టు బృహతీపక్షి త్రిష్టు జగత్యం ఛందాంసి॥ అగ్ని వాయ్వు

క-వాగీశవరుణేంద్ర విశ్వేదేవాదేవతా॥సావిత్రియా ఋషిః విశ్వా

మిత్రః దేవీగాయత్రీఛందః - సవితాదేవతా- గాయత్రీశిరసః -

బ్రహ్మఋషిః - అనుష్టుప్ ఛందః - పరమాత్మాదేవతా - ప్రా

ణాయామేబనియోగః ॥ దశప్రాణాయామం కృత్వా ప్రాతః
(మధ్యాహ్నిక)సాయం)సంధ్యాగాయత్రీమహామంత్రజపంకిరిష్యే.

అథ కరాంగన్యాసః.

ఓం తత్సవితుః బ్రహ్మాతే అంగుష్ఠాభ్యాంనమః
ఓం వరేణ్యం విష్ణ్వాత్తే తర్జనీభ్యాంనమః
ఓం భగోదేవస్య రుద్రాత్తే మధ్యమాభ్యాంనమః
ఓం ధీమహి సత్యాత్తే అనామికాభ్యాంనమః
ఓం ధియోయోనః జ్ఞానాత్తే కినిష్ఠికాభ్యాంనమః
ఓం ప్రచోదయాత్ పరమాత్మే కిరతల కిరపృష్ఠాభ్యాంనమః.

అంగుష్ఠయో వరజనీభ్యాం ఇతిరాగుణీనాం అంగుష్ఠాభ్యాంచ న్యాసంకృ
త్వా అంత్యమంత్రేణ పరస్పరం హస్తా ఉపగ్రహశ్చ మార్చయేదితికరిన్యాసః.

అథ అంగన్యాసః.

ఓం తత్సవితుః బ్రహ్మాతే హృదయాయనమః
ఓం వరేణ్యం విష్ణ్వాత్తే శిరసేస్వాహ
ఓం భర్గోదేవస్య రుద్రాత్తే శిఖాయైవషట్
ఓం ధీమహి సత్యాత్తే కవచాయహుం
ఓం ధియోయోనః జ్ఞానాత్తే నేత్రత్రయాయవషట్
ఓం ప్రచోదయాత్ సర్వాత్తే అస్త్రాయఘట్
ఓం భూభువస్సువరోమితి దిగ్బంధః.

ఇతి తత్తదాగేషు హస్తాభ్యాం విద్యత్య అస్త్రాయఘటిః మంత్రేణ హస్త
తాడనం కృత్వా, దిగ్బంధ ఇతి ఛోటికియా శిరోవేష్టయే దిత్యంగన్యాసః.

ధ్యా నం.

ముక్తావిదుమహేమనీలధవళచ్ఛాయై ముఖైస్త్రీక్షణైః ।
యుక్తామిందుకలా నిబద్ధ మకుటాం తత్సార్థవణాత్క్రికాం॥
గాయత్రీం వరదాభయాం కుశకశా శ్శూలం కపాలంగదాం
శంఖం చక్ర మధారవింద మకుళం హస్తై ర్వహంతీంభజే ॥ 1

యోదేవ స్రవితాస్తాకం ధియోధర్మాది గోచరాః॥
ప్రైరయై త్ర్యయద్భజం తద్వరేణ్యముపాస్త హే॥

ము దాగి.

సుముఖం సంపుటంచైవ వితతం పిస్త్యతంతథా॥
ద్విముఖం త్రిముఖంచైవ చతుః పంచ ముఖంతథా॥
షణ్ముఖో ధోముఖంచైవ వ్యాపకాం జలికంతథా॥
శకటం యమపాశంచ గ్రధితం సన్ముఖో న్ముఖం॥

ప్రలంబం ముష్టికంచైవ మత్స్యం కూర్మ వరాహకం॥
సింహాక్రాంతం మహాక్రాంతం ముద్గరం పల్లవం తథా॥

చతుర్వింశతి ముద్రావై గాయత్ర్యా సుప్రతిష్ఠితాః ।
* ఇతిముద్రానానాతి గాయత్రీ నిష్కలాభ జేత్ ॥

వీతాముద్రాః (౨౭౨) పత్రోక్త కరాది విన్యాసేన దశయిత్వా॥

పంచన్యాసపూజా.

ఓం లం పృథివీతత్వాత్తనే గంధం సమర్పయామి
ఓం లం ఆకాశతత్వాత్తనే పుష్పం సమర్పయామి

ఓం యం చాయుతత్వాత్త నే ధూప మాఘాగ్నిపయామి
 ఓం రం తేజస్తత్వాత్త నే దీపం దశయ్యామి
 ఓం వం అమృత తత్వాత్త నే అమృతనై వేద్యం సమర్పయామి.
 ఓం సం సర్వాత్త నే సర్వోపచారపూజాస్సమర్పయామి.

ఇతి పంచోపచారాః (౨౦౬) పత్రోక్తరీత్యాన్యానైః పూయైః.
 యశోక్త సంఖ్యయా జపంకృత్వా.

జపానంతర న్యాసః.

ఓం తత్సవితురి బ్రహ్మణో వాసదయాయ నమః
 ఓం వరేణ్యం విష్ణవే నమః
 ఓం భగవదేవస్య సుధాత్మనో శిఖాయై నమః
 ఓం ధీమహి సత్యాత్మనో శ్రోతాయ నమః
 ఓం ధియోయోనః జ్ఞానాత్మనో నేత్రాభ్యం నమః
 ఓం ప్రచోదయత్ సర్వాత్మనో అస్త్రాయః నమః
 ఇతి పూర్వవత్ అం న్యాసం కుర్యాత్.

ఓం భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్విమోహకం.

ఇతి షోడిశ యాగిరూపేన సంకృత్యా.

ఓం

ఓంతత్సద్భిగ్నిహర్షణమస్తు.

ధ్యానం॥ ముత్తావిద్రుమ = ఉపాస్మహే॥

ఉత్తరముద్రాః॥ సురభిజ్ఞానచక్రంచ యోనిః కూర్మోభవంక
 జగ్గ్ లింగంసః పృథ్వి ముద్రాచే త్యష్టముద్రాః స్రక్తే ర్నితాః॥

ఋగ్వేదపంచపూజాంచకుర్యాత్.

ప్రాతః సంధ్యోపస్థానం.

జాతవేదస ఇత్యన్యసూక్తస్య మరీచిపుత్రః కిన్యపఋషిః -
జాతవేదాగ్ని దుఃగాఢేఽవతా - త్రిష్టుప్సుందః ప్రాతస్సం-
ధ్యోపస్థానేవినియోగః.

జాతవేదసే సునవామహం మరాతీయతోనిదహతి వేదఃసనః
పర్షదతి దుర్గాణి విశ్వానావేవసింధుం దురితాత్మగ్నిః-తచ్ఛం-
యోరావృణీమహే గాతుంయజ్ఞాయ గాతుంయజ్ఞపతయే దైవీ
స్వస్తిరస్తునః స్వస్తిర్తానుషేభ్యం ఉర్ధ్వంజిగాతుభేషజం శనో-
అస్తుద్విపదే శంచతుష్పదే || ఓంనమోబ్రహ్మణేనమోఅస్త్య-
గ్నాయ నమఃపృథివ్యేనమఃఓషధీభ్యం || నమోవాచే నమోవా-
చస్పతయే నమోవిష్ణవే మహావైకరోమి ||

ప్రాణా నాయమ్య|| ప్రాతః సంధ్యోపస్థానం కిరిమ్యే.

ఉత్తమేశిఖరేదేవి భూమ్యాంపర్వతమూర్ధని । బ్రాహ్మణే
భ్యోహ్యనుజ్ఞాతా గచ్ఛందేవియథానుఖం।

ఓం నమఃప్రాచైర్దిశే యాశ్చ దేవతా } ఇతి ప్రాచీందిశం నమఃస్మ
ఏతస్యాం ప్రతివసంత్యేతా భ్యశ్చనమః. } త్య.

నమో దక్షిణాయైదిశే యాశ్చ దేవతా } ఇతి దక్షిణాం దిశం నమః
ఏతస్యాం ప్రతివసంత్యేతా భ్యశ్చనమః. } స్మృత్య.

నమః పౌత్రైర్దిశే యాశ్చ దేవతా } ఇతి పౌత్రీందిశం నమః
ఏతస్యాం ప్రతివసంత్యేతా భ్యశ్చనమః. } స్మృత్య.

నమ ఉదీచ్యేదిశే యాశ్చ దేవతా ఏత } ఇత్యుదీచీం దిశం నమ
 స్యాం ప్రతివసంత్యేతాభ్యశ్చనమః. } స్మృత్యః.
 నమ ఉద్వాద్యేదిశే యాశ్చ దేవతా ఏత } ఇత్యుద్వాద్యం దిశం నమ
 స్యాం ప్రతివసంత్యేతాభ్యశ్చనమః. } స్మృత్యః.
 నమో ధరాద్యేదిశే యాశ్చ దేవతా ఏత } ఇత్యధరాం దిశం నమ
 స్యాం ప్రతివసంత్యేతాభ్యశ్చనమః. } స్మృత్యః
 నమో వాంతరాద్యేదిశే యాశ్చ దేవతా } ఇతి విదిశో నమస్మృత్యః
 ఏతస్యాం ప్రతివసంత్యేతాభ్యశ్చనమః. }
 నమో గంగాయమునయోర్ధ్వైవసంతి. } ఇతి సూర్యాభి
 తేమప్రసన్నాత్మనః చిరంజీవితం వర్ధయంతి, } ముఖ ఋషీన్న
 నమో గంగా యమునయో ర్దునిభ్యశ్చనమః. } మస్మృత్యః.

౧. సంధ్యావందనమః
౨. సావిత్రైవనమః
౩. గాయత్రైవనమః
౪. సరస్వత్యైవనమః
౫. సర్వభూదేవతాభ్యోనమః
౬. దేవేభ్యోనమః
౭. ఋషిభ్యోనమః
౮. మునిభ్యోనమః
౯. గురుభ్యోనమః

సూర్యాభిముఖ ఆరభ్యచతస్రాది
 శః! ప్రణమ్యపునస్సూర్యాభి ముఖ
 స్సర్వాభ్యో దేవతాభ్య ఇత్యాది
 తత్తద్దేవతా నమస్కారం దిజ్ఞమ
 స్కారం వాముకుతహ స్తఃకుర్యాత్.

౧౦. మాతృభ్యానమః

౧౧. పితృభ్యోనమః

౧౨ కామోకాషీన్తస్యరకారషీన్త మోనమః.

ప్రధివ్యాప స్తేజో వాయురాకాశాత్ ఓం నమోభగవతే
వాసుదేవాయ-యాంసదా సర్వభూతాని చరాణిస్థావరాణిచ ।
సాయంప్రాతన్-మస్యంతి సామాసంధ్యా ౭భిరక్షతు.

శివాయ విష్ణురూపాయ శివరూపాయ విష్ణవే ।
శివస్య హృదయంవిష్ణు విక్షణేశ్వ హృదయంశివః ॥

యథాశివ మయోవిష్ణుః ఏవంవిష్ణు మయశ్శివః ।
యథాంతరం నపశ్యామి తథామే స్వస్తిరాయుషి॥

బ్రహ్మణ్యో దేవకీపుత్రో బ్రహ్మణ్యోగరుడధ్వజః బ్రహ్మణ్యః
పుండరీకాక్షో బ్రహ్మణ్యోమధుసూదనః॥

నమోబ్రహ్మణ్య దేవాయ గోబ్రాహ్మణ హితాయచ ।
జగద్ధితాయ కృష్ణాయ శ్రీగోవిందాయ నమోనమః॥

క్షీరేణన్నాపితాదేవి చందనేనవిలేపితే॥
బిల్వపత్రార్చితేదేవి త్వమహంశరణంగతః॥

నమోస్త్వనంతాయ సహస్రమూర్తయే ।
సహస్ర పాదాక్షి శిరోరుబాహవే ॥
సహస్ర నామ్నె పురుషాయ శాశ్వతే ।
సహస్ర కొటియగ ధారిణే నమః॥

భద్రస్మి అభివాదయనమః.

ఆకాశా త్వతితం తాయం యథాగచ్ఛతి సాగరం॥

సర్వదేవ నమస్కారః కేశవం ప్రతిగచ్ఛతి॥

శ్రీశవంప్రతి గచ్ఛత్యోన్నమఇతి

ఆబ్రహ్మలోకాదాశేమాత్ ఆలోకాత్కోకిపర్వతాత్
యేవసంతిద్విజాదేవాః తెభ్యానిత్యంన మోనమః

ఇతితీర్థేన భగవదర్చణం కుర్యాత్.

మాధ్యాహ్నీక సంఖ్యాసూర్యోపస్థానం.

మాధ్యాహ్నీకసంఖ్యోపస్థానంకరిష్యే॥ ఉత్తమే = సుఖం.

ఓంఆకృష్ణేనరజసావర్తమానోనివేశయన్నమృతంమత్యం
చహిరణ్యయేన సవితారథే నాదేవోయాతి భువనావి పశ్యన్.

ఉపశ్యంజాతవేదసమి తిత్రయోదశసూక్తస్య - కణ్వపుత్రః
ప్రస్మన్నఋషిః - సూర్యోదేవతా - నవాద్య గాయత్రీఛం
దః - ఉద్వయంతమనస్పరీతి చతస్రానుష్టుభః ఉద్యన్న ద్యౌతిత్రిచో
రాగఘ్నః అపనిషదంచార్థచోద్విషఘ్నః । సూర్యోపస్థా
నవినియోగః॥

ఉదుత్యం జాతవేదసం దేవంవహన్తి కేతవః । దృశేవిశ్వా
యసూర్యం.

అపశ్యేతాయవోయథా । నక్షత్రాయస్త్యక్తుభిః । సూరా
యవిశ్వచక్షుసే । అదృశమస్యకేతవో విరశ్చయోజనాంఅను ।

భ్రాజన్తొలగ్నయోయథా । తరణిర్విశ్వదశఃతోజ్యోతిః స్ఫుర
సిసూర్య । విశ్వమాభాసిరోచనం ॥ ప్రత్యక్షైవానాంవిశః ప్రత్య
క్షైషిమానుషాః । ప్రత్యక్షిశ్వంస్వదృశే । ఏనాపావశచక్షు
సాభురణ్యంతంజనాంఅను । త్వంవరుణపశ్యసి । విద్యామెషిర
జస్సృగ్వహ । మిసూరౌఆత్తుభిః । పశ్యన్తానిసూర్యసంత్యా
హరిణౌరథే । నహన్తిదేవసూర్య । శోచిష్కేశంపిచక్షుణ ।
అయుక్తనప్తశుంధ్యువ సూరౌతథన్యనర్తరాః । తాభిర్యాతి
స్వయన్క్రిభిః॥

ఉద్యయంతమసస్పృహశ్యంతోజ్యోతి రుత్తరం దేవం దేవత్రా
సూర్యమగన్త జ్యోతిరుత్తమం॥ఉద్యంనద్యమిత్రమః । ఆరోహన్సు
త్తరాందివం । హృదోగంమమసూర్య । హరిమాణంచనాశయ
శుకేషుమెహరిమాణం । రోపణాకాసుదద్ధసి । అథోహరిద్రవే
షుమే । హరిమాణందిదద్ధసి । ఉదగాదయమాదిత్యో । సిశ్వే
నసహసానహ । ద్విషంతం మహంరంభయన్మోఅహం ద్విష
తేరథం॥

చిత్రందేవానాముదగాదనీకం చక్షుర్క్రితస్యవరుణస్యాగ్నేః ।
ఆప్రాద్యావాప్యభవీఅంతరిక్షం సూర్యఆత్మా జగతస్తస్థుషశ్చ ।
తచ్ఛక్షు దేవహితం పురస్తా చ్ఛుక్రముచ్ఛరత్ .

సూర్యోదేవీముషనం రోచమానాం - మర్త్యోనయోషా మ
భ్యేతిపశ్యాత్ - యత్రానరోదేవయంతోయుగాని । వితన్వతే-

ప్రతిభద్రాయభద్రం - భద్రదాలశ్వాహరితస్సూర్యస్య చిత్రావత
 గ్వాఅనుమద్యాసః - సమస్యంతోదివ ఆవృష్టమసుః - పరిద్యా
 పృథివీయంతినద్యః - తత్సూర్యస్య దేవత్వంతస్తహిత్యం - మ
 ధ్యక్షగోర్వితతం సంజభార - యదేదయు క్తహరితస్సధస్థాదా
 ద్రాత్రీవాస స్తనుతేసిమస్తే - తన్నిత్రస్యవదణస్యాభిచక్షే సూ
 ర్యోరూపం - కృణుతేచ్ఛ్వరుపస్థే - అనంతమన్యదృశతస్యపాజః-
 కృష్ణమన్య ధరితస్సంభరంతి - అద్యాదేదా ఉదితసూర్యస్య నిరం
 హాసః పిస్యతా నిరవద్యాత్ - తన్నోమిత్రిఃపరుణా మామహం
 తామదితిస్సింధుఃపృథివీఉతద్యౌః॥ వాసస్తాభ్యం - బర్హిరివప్ర
 వరంశే భద్రన్నోఅభివాదయేనమః - ఓంశాంతిశ్శాంతిశ్శాంతిః

పృథివ్యాపస్తైజోవాయురాకాత్ ఓంనమాభగవతే వాసు
 దేవాయ*యాంసదాసర్వభూతానిచరాణిస్తావరాణిసాయంప్రా
 తన్వపశ్యంతి సామాసంధ్యాఽభిరక్షతుః॥

ఇత్యాది ప్రాతర్వ్రతో - చతుస్సగరపర్యంతం = అహంభోఅభి
 వాదయే॥

సాయంసంధ్యాపఠనం.

ప్రాణానాయమ్యసాయంసంధ్యాపఠనంకరిష్యే =

యచ్చిద్ధితేతి దశచాస్య సూక్తస్య అజగతిశునశ్చైవఋషిః
 వరుణో దేవతా - గాయత్రీచ్ఛందః వరుణోవస్థా నేలినియోగః.

ఓం, యచ్చిద్ధితేవిశోయధావ్రదేవ వరుణవ్రతమ్ । మినీమసి
ద్యవీద్యవి । మానోవధాయహత్న వే జహిశానస్యరీరధః । మాహృ
ణానస్యమస్యవే । విమృళీకాయతేమనోరధీరశ్వంసందిదీతం । గీర్భి
వరుణసీమహి । పరాహిమేవిమన్యవః పతంతివస్యఇష్టయే । వయో
నవసతీరుప । కదాక్షత్రస్రయంనర మావరూణంకరామహే । మృళీ
కాయోరుచక్షుసం । తదిత్సమానమాశాతేనేనంతానప్రయుచ్ఛతః ।
ధృతవ్రతాయదాశుషే । వేదాయోవీనాంపదమంతరిక్షేణపత
తాం । వేదనావస్సముద్రియః । వేదమాసోధృతవ్రతోద్వాదశవ్ర
జావాతః । వేదాయఉపజాయతే । వేదంవాతస్యవతః నీమురోర్వ
ష్వస్యబృహతః । వేదాయేలధ్యాసతే । నిషసాద ధృతవ్రతోవరు
ణంపస్త్య (3) స్వ, సామ్రాజ్యాయసుక్రతుం ॥

జాతవేదసే ఇత్యస్య సూక్తస్య మరీచిపుత్రః కిశ్యపఋషిః -
జాతవేదాగ్నిదేవతా-త్రిష్టప్-ఛందః- సంధ్యఉపస్థానవినియో
గః-జాతవేదసేత్యాది-స్వయంత్రీభిరిత్యంతం ప్రాతఃకాలవత్ .

ఉత్తమే=సుఖం॥

ఓం నమః ప్రతీచ్యైదిశే యాశ్చదేవతా } ఇతి ప్రతీచీం దిశం నమ
ఏతస్యాంప్రతివసంత్యైతాభ్యశ్చనమః. } స్మృత్య.
నమ ఉదీచ్యైదిశే యాశ్చదేవతా ఏత } ఇత్యుదీచీం దిశం నమ
స్యాంప్రతివసంత్యైతాభ్యశ్చనమః. } స్మృత్య.

నమః ప్రాచ్యైదిశే యాశ్చ దేవతా ఏత { ఇతి ప్రాచీం దిశం నమ
 స్యాం ప్రతివసంత్యైతాభ్యశ్చనమః. } స్మృత్యః.
 నమో దక్షిణాయైదిశే యాశ్చ దేవతా { ఇతి దక్షిణాం దిశం నమ
 ఏతస్యాం ప్రతివసంత్యైతాభ్యశ్చనమః. } స్మృత్యః.
 నమః ఉర్ధ్వాయైదిశే యాశ్చ దేవతా ఏత { ఇత్యుర్ధ్వం దిశం నమ
 స్యాం ప్రతివసంత్యైతాభ్యశ్చనమః. } స్మృత్యః
 నమో అధరాయైదిశే యాశ్చ దేవతా ఏత { ఇత్యధరాం దిశం నమ
 స్యాం ప్రతివసంత్యైతాభ్యశ్చనమః. } స్మృత్యః.
 నమో వాంతరాయైదిశే యాశ్చ దేవతా { ఇతివిదిశాం నమస్మృత్యః.
 ఏతస్యాం ప్రతివసంత్యైతాభ్యశ్చనమః. }

సూర్యేప్రాచ్యాం స్థితేప్రాజ్ఞుభిః నమః ప్రాచ్యైదిశ ఇతి మాధ్యాహ్ని
 కసాయ సన్ధ్యాయాంచ ప్రతీచ్యాం స్థితేనమః ప్రతీచ్యైదిశ ఇత్యాదిత త్తమభి స్థి
 త్యా మస్త్రీమచ్చరేత్ । ఉర్ధ్వాయైదిశ ఇత్యాది సూర్యాభిముఖవ త త్తదైవ
 తా నమస్కారం కుర్యాత్.

నమో గంగాయమునయోర్మధ్యే యేవసంతి తేమే ప్రసన్నా
 త్తాన శ్చిరంజీవితం వధాయంతి.

నమో గంగాయమున యోర్మునిభ్యశ్చనమః.

సంధ్యాయో-సావిత్రీ గ్రీగాయత్రీ గ్రత్యాది—శ్రీకేశవం ప్రతి
 గచ్ఛత్మోన్నమ ఇతి॥ ఇత్యంతం ప్రాతస్సంధ్యావత్.

త్రికాలయోరభివందనం.

సర్వవేదేషుయత్పుణ్యం సర్వతీర్థేషు యత్ఫలం ।
తత్ఫలం సమవాహ్నీతి స్తుత్వాదేవం జనాదకానం ॥

వాసనాద్వాసుదేవస్య వాసితంతే జగత్త్రయం ।
సర్వభూత నివాసోసి వాసుదేవ నమోస్తుతే ॥

చతుస్సాగరపర్యంతం గోచ్రావృణేభ్య శ్శుభం భవతు.
(ఏక, ద్వి, త్రి, పంచా, సప్త,) ఆషేయ ప్రవరాన్విత—
గోత్రః—ఆశ్వలాయన సూత్రః ఋక్కాఖా ధ్యాయీ
శ్రీ—శర్గా అహంభో అభివాదయె.

ఆచమ్య=

యస్యస్మృత్యాచ నామోక్త్యా తప స్సంధ్యా క్రియాదిషు ।
న్యూనం సంపూర్ణతాం యాతి సద్యోవందే తమచ్ఛ్చ్యుతం ।
మంత్రహీనం క్రియాహీనం భక్తిహీనం జనాదకానం । యత్కృ
తంతు మయాదేవ పరిపూర్ణం తదస్తు తే ॥

అనేన ప్రాతః (మాధ్యాహ్నిక)సాయం)సంధ్యావందనేన భగ
వా సర్వాత్మకః తత్సర్వంశ్రీ వాసుదేవః ప్రీణాతు.

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా ఋద్ధ్యాత్మనావా ప్రకృ
తైస్సర్వభావాత్ కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై న్నారాయణా
యేతి సమర్పయామి ॥

మధ్యే మంత్ర తంత్ర స్వర వణ్ లోప దోష ప్రాయశ్చి
త్తాధణం విష్ణోనామత్రయ మంత్రజపం కరిష్యే ॥

కేశవాయనమః నారాయణాయనమః మాధవాయనమః
కేశవనారాయణమాధవ కేశవనారాయణ మాధవేభ్యోనమః॥

ఓం తస్య ద్భిప్తాపణమస్తు.

యజుస్సంధ్యావందనం సమాప్తం.

4 VEDAS

సామవేద సంధ్యా వంశనం.

హరిః ఓం అపవిత్రం పవిత్రోవా సవావస్థాం గతోషివా |
యః స్మరేత్పంచరీకాక్షం సబాహ్య భ్యంతర శ్శుచిః ||
ఇతితీర్థేన శిరసిప్రోక్షణం కృత్వా ।

ఆచమనం.

౧	ఓం అచ్యుతాయనమః	} బ్రహ్మతీర్థేన ముక్తాంగుష్ఠకనిష్ఠికయా తీరపఆచమ్య
౨	ఓం అనంతాయనమః	
౩	ఓం గోవిందాయనమః	
౪	ఓం కేశవ	} అంగుష్ఠమాలేన దక్షిణామ క్రమేణ కపోతావిన్యస్య,
౫	ఓం నారాయణ	
౬	ఓం మాధవ	} అనామికయా నైత్రయోర్విన్యస్య
౭	ఓం గోవింద	
౮	ఓం విష్ణు	} తర్జన్యా నాశికయోర్విన్యస్య.
౯	ఓం మధుసూదన	
౧౦	ఓం త్రివిక్రమ	} కనిష్ఠికేన శ్రోత్రయోర్విన్యస్య.
౧౧	ఓం వామన	

౧౨	ఓం శ్రీధర	} మధ్యమైన భుజయోర్వివ్యస్య
౧౩	ఓం హృషీకేశ	
౧౪	ఓం వద్మనాభ	పంచాంగుళేన నాభీకాన్యస్య.
౧౫	ఓం దామోదర	పంచాంగుళీ మూర్ధ్నివికన్యస్య.

శ్లో॥ నాచామే దాసనస్థాంఘ్రిః నబద్ధాచన ఏషివా ।

నప్రసారితపాదోవా ఒహిజాతాను కరపివా॥

ఆసనమస్త్రస్య పృథివ్యాః మెరుప్యప్తఋషిః-కూర్తోదేవతా-
సుతలంఛందరి-ఆస నేవినియోగి-ఓం కూర్తాసనాయనమః - అన
స్తాసనాయనమః॥

శుక్లాంబరధరం=సర్వవిఘ్నాపశాంతయే॥

ప్రాణాయామః.

ఓం ప్రణవస్య పరబ్రహ్మ ఋషిః పరమాత్మాదేవతా దేవీ గాయ
త్రీ ఛందః ప్రాణాయామేవినియోగి॥ ఓం భూః-ఓం భువః-ఓం
సువః- ఓం మహాః-ఓం జనః-ఓం తపః-ఓం సత్యం-ఓం తత్సవితు
ర్వరేణ్యం భగోదేవస్య ధీమహి ధియోయోనః ప్రచోదయా
త్ -ఓ మాపోజ్యోతీరసోహృతంబ్రహ్మ భూర్భువ స్సువరోమ్॥

ముకుత తర్జనీమధ్యమైన కసిష్ఠానామికాంగుష్ఠైః పూరకేన సప్తదశవారం
ప్రాణానాయమ్య కుంభకేన కుంభకంకృత్వా మంత్రాణిమనసా త్రిరుచ్ఛార్య
రేచకేన నిస్సార్య దక్షిణంశ్రోత్రం స్పృశేత్ ఇత్యేకః ప్రాణాయామః.

సంకల్పః.

ఓం ఓం ఓం * మమఉపాత్త సమస్త దురితక్షయ ద్వారా శ్రీ పరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం ప్రాతః (సూర్యోదయ క-సాయం) సంధ్యాముపాసీమ్యే.

ఇతి సంకల్పః.

ప్రథమ మార్జనం.

ఆపోహిష్ఠి తిస్మాణాం సింధుద్వీపఋషిః- పరమాత్మాదేవ తా-గాయత్రీచ్ఛందః-మార్జనేవినియోగః.

- ఓం శ్రీశంకరానమః
౧. ఓం ఆపోహిష్ఠా మయోభువః
 ౨. ఓం తాన ఊజై దధాతన
 ౩. ఓం మహేరణాయ చక్షసే
 ౪. ఓం యోవశ్శివతమోరసః
 ౫. ఓం తస్య భాజయతేహసః
 ౬. ఓం ఉశతీరివమాతరః
 ౭. ఓం తస్తా అరంగమామవః
 ౮. ఓం యస్యక్షయాయ జన్వథ
 ౯. ఓం ఆపోజనయథాచనః

అంగుష్ఠమధ్యమానామికాభిః మృగీముద్రయా ప్రతిమంత్రం అస్త్రేరసిప్రోక్షణం మర్మాత్ ఆప్తమేవ పాదయోః ప్రోక్షయేత్.

ఓంభూర్భువస్సువః ఇత్యాత్మనం జలేన పరిషిచ్ఛ్య.

* కేచిదత్రసంకల్పశ్చ భూభువః ముహూర్త ఇత్యాదిదేశకాలాదికముచ్చరంతి.

మన్తాచమనం.

అహశ్చ మాదిత్యశ్చ పునాతుస్వాహా॥

మాధ్యాహ్నిక సంధ్యాయాం.

ఆపరి సునన్విత్వత్యస్యమంత్రస్య-పూతఋషిః-పూతాదేవతా
అచ్యుష్టఛన్దః-అభ్యంతరశుభ్యధికం-అపాంప్రాశనేవినియోగః॥

ఓం ఆపరిపునంతు పృథీవీం పృథివీ పూతా పునాతుమాం-
పునంతుబ్రహ్మణస్పతిబ్రహ్మపూతాపునాతుమాం। యదుచ్ఛిష్ట
చుభాజ్యం యద్వాదుశ్చరితం మమ । సర్వం పునంతుమామా
హో॥ తాంచ ప్రతిగ్రహం స్వాహా॥

ఇతి ప్రాతఃకాలవత్ కుర్యాత్.

సాయం సంధ్యాయాం.

రాత్రిశ్చ మావరణశ్చ పునాతుస్వాహా॥

ఇతి పూర్వవత్ ఆపఃపీత్యాచమనం కుర్యాత్.

* ద్వితీయమార్జనమ్.

౧. ఓం దధిక్రావ్ణోఅకారిషం }
జిహ్వారశ్వస్య వాజనః }
౨. ఓం సురభీనోముఖాకరత్ }
ప్రణతియుంషి తారిషత్. }

ద్వివారం శిరసి మంత్రాదా
ప్రాక్షయేత్.

* ఏతాని మర్జనాని పాపశుభ్యధిక మర్జనకాలే,

3. ఓం ఆపోహిస్తానుయోభవం
- ౪ ఓం తానఊజేదధాతన
౫. ఓం మహేరణాయచక్ష నె
౬. ఓం యోవశ్శివత మోరసం
౭. ఓం తస్యభాజయ జెహానం
౮. ఓం ఉశతిరివమాతరం
౯. ఓం తస్మాతరంగమామవం
౧౦. ఓం యస్యక్షయాయజన్వథ
౧౧. ఓం ఆపోజనయధాచనం

అంగుష్ఠ మధ్యమా సామికా
భిః మృగీముద్రియా ప్రతిమం
త్రం అంతేఽఽపిప్రోక్షణంకు
ర్యాత్ ఆప్తమేన పాదయోః
ప్రోక్షయేత్ .

ఓం ఓం ఓం మమ ఉపాత్త సమస్తదురితక్షయద్వారా శ్రీ
పరమేశ్వరప్రీత్యర్థం ప్రాతః (నూధ్యాహ్నిక) (సాయం) సం
ధ్యాఽర్ఘ్యప్రదానం కరిష్యే.

అఘ్యప్రదానం. ప్రాతస్సంధ్యాయాం.

ఓం భూర్భువస్సువః । తత్సవితుర్వరేణ్యం । భర్గోదేవస్య

*శ్లో॥ నే స థ త్రయ మాకాశే మస్తకే వ ర వ త్రయమ్ ॥

సకారత్రయమష్టాశ్చ కేపం శిరసి మార్జయేత్ ॥

ఇతి ఐచన రీత్యా ఆపోహిస్తాది సవమస్త్ర ప్రోక్షణేషు తృతీయ చతుర్థాకా-
ష్టమమస్త్రైః ఆకాశేచ, ప్రథమ పృథ్వీ సప్తమ మస్త్రైః శిరసి చ, ద్వితీయ
పంచమ నవమైః పాదయోశ్చ, శైవైః మస్త్రైః పూర్వోక్త శిరసిచ మార్జ-
యేత్.

ధీమహి | ధియో యోనః | ప్రచోదయాత్ || త్రిం || మాధ్యాహ్ని కే వీతం
సాయం త్రిం.

ఇతి ప్రారఘ్యం సూర్యాభిముఖోదత్వా, ప్రాణానాయమ్య, “కాలా
తీత సామశ్చిత్రాఘ్యం కరిష్యే” ఇతి సంకల్ప్య

యదగ్ర్యకచ్చవృత్తహన్నదగాలభీనూర్య | సర్వంతదింద్రితే
వశే || ఇత్యేతిం =

మధ్యాహ్న సంధ్యాయాం.

ఉద్వైదభీశ్రుతామఘం వృషభం సర్వావసం | అస్తారమేషనూర్య.

సాయం సంధ్యాయాం.

నతస్య నాయయాచన రిపురీశేతమర్త్యం | యోలగ్నయే ద
దాశహవ్యదాతయే ||

ఓం భూభువస్సునం

ఇత్యాత్తానం జలేన పరిషిచ్య,

అసావాదిత్యోబ్రహ్మ బ్రహ్మైవ సత్యం బ్రహ్మైవాహం

యోసావాదిత్యోహీరణ్మయం పురుష స్సవవాహమస్మి

ఇత్యాత్త ప్రదక్షిణం కృత్వా.

ఉత్తిష్ఠ దేవి గంతవ్యం పునరా గమనాయచ |

ప్రసీద దేవి తుష్టాత్వం ప్రవిశ్య హృదయం మమ ||

యత్ప్రదక్షిణం ప్రక్రమంతి తేన పాప్తాన మవధూన్వస్తుద్యభ్యం
తమ స్తంయ స్తమాదిత్యమభిధ్యాయ కుర్వన్ బ్రాహ్మణోవి

ద్వా త్సకలం భద్రమశ్ను తే సావాదిత్యోబ్రహ్మైతిబ్రహ్మైవస
స్సప్త్యో ప్యేతి యవవవేద॥

ఆచమ్య.

తర్పణం.

౧ ఓంఆదిత్యం తర్పయామి	౧౩ ఓంగౌవిందం తర్పయామి
౨ ఓంసోమం తర్పయామి	౧౪ ఓంవిష్ణుం తర్పయామి
౩ ఓంఅంగారకం తర్పయామి	౧౫ ఓంమధుసూదనం తర్పయామి
౪ ఓంబుధం తర్పయామి	౧౬ ఓంత్రివిక్రమం తర్పయామి
౫ ఓంబృహస్పతిం తర్పయామి	౧౭ ఓంవామనం తర్పయామి
౬ ఓంశుక్రం తర్పయామి	౧౮ ఓంశ్రీధరం తర్పయామి
౭ ఓంశనైశ్చరం తర్పయామి	౧౯ ఓంహృషీకేశం తర్పయామి
౮ ఓంరాహుం తర్పయామి	౨౦ ఓంపద్మాభం తర్పయామి
౯ ఓంకేతుం తర్పయామి	౨౧ ఓంకామోదరం తర్పయామి
౧౦ ఓంకేశవం తర్పయామి	౨౨ ఓంగాయత్రీం తర్పయామి
౧౧ ఓంనారాయణం తర్పయామి	౨౩ ఓంసావిత్రీం తర్పయామి
౧౨ ఓంగూఢవం తర్పయామి	౨౪ ఓంసరస్వతీం తర్పయామి

ఆచమనం తత్సద్భ్రహ్మైవ సమస్తం.

అపవిశ్రంపవిత్ర ఇతిస్థలశుద్ధిం విధాయ

కుశాజినాద్వాసనే సూర్యాభిముఖ ఉపవిశ్య జపం కుర్యాత్.

ఆబ్రహ్మ లోకాదాశేషాదాలోకా లోక పర్వతాత్.

యేవసంతి ద్విజాదేవాస్తేభ్యా నిత్యం నమోనమః॥

అపసర్వంతుయే భూతా యేభూతా భువిసంస్థితాః।

యేభూతా విఘ్నకిర్తారస్తే గచ్ఛంతు శివాజ్ఞయా॥

నమోబ్రహ్మణ్యదేవాయ+నమోనమః

ఆసన మంత్రస్య పృథివ్యా మేరుప్యప్తఋషిః-సుతలం ఛం
దః-కూర్మాదేవతా-అసనేవియోగః.

పృథ్వీత్వయాధృతా లూకా దేవిత్యం విష్ణునాధృతా।

త్వంచధారయ మాందేవి పవిత్రం కురుచాసనం॥

శుక్లాంబరధరం+శాంతయే.

ఇత్యాసన ఉపవిశ్య పూర్వోక్తవత్ ప్రాణాయామత్రయం కృత్వా.

సంకల్ప్య(ప్రాతః)(ర్తాగ్యాహ్నికః)(సాయం)సంధ్యాగాయత్రీ
మహామంత్రజపంకరిష్యే.

ప్రణవస్య ఋషిబ్రహ్మ - దైవీగాయత్రీ ఛందః - పరమా
త్మాదేవతా - భూరాది సప్త వ్యాహృతీనాం - అత్రి భృగు
కుత్స వసిష్ఠ శాతమ కాశ్యప ఆంగీరస ఋషయః, గాయత్ర్యుష్ణి
గనుష్టు బృహతీపక్షీ త్రిష్టు బ్జగత్యం ఛందాంసి॥ అగ్ని వాయు
ర్కవ్యాగీశవరుణేంద్రవిశ్వదేవా దేవతాః ॥ గాయత్రీకిరసిబ్రహ్మ
ఋషిః - అనుష్టుప్ ఛందః - పరమాత్మాదేవతా ॥ దశప్రాణా
యామంకృత్వా॥ ఆయాత్త్విత్యనువాకిత్య-వామదేవఋషిః - అను
ష్టుచ్ఛందః - గాయత్రీదేవతా- గాయత్రీఆవాహన వినియోగః॥

ఆయాతువరదాదేవీ అక్షరంబ్రహ్మసమ్మితం । గాయత్రీంఛంద
సాంమాతేదంబ్రహ్మ జుషస్వనః, ఓజాసి సహాసి బలమసి భా
జాసి దేవానాంధామ నామాసి విశ్వమసివిశ్వాయు స్సర్వమసి
సర్వాయు రభిభూరం గాయత్రీ మావాహయామి సావిత్రీమా
వాహయామి సరస్వతీ మావాహయామి. సావిత్ర్యా ఋషిః
విశ్వామిత్రః నిచ్చద్దాయత్రీఛందః-సవితాదేవతా-

అస్యశ్రీగాయత్రీమహామంత్రస్య బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరా ఋష
యః ఋగ్యజుస్సామాధర్వణ చ్చందాని-బ్రహ్మవిష్ణు రుద్రస్వరూ
పాగాయత్రీదేవతా-గర్భశక్తిః-యాత్ కీలకం-మమగాయత్రీ
ప్రసాదసిద్ధ్యర్థేజపేవినియోగః.

అథ కరన్యాసః.

ఓం తత్సవితురి బ్రహ్మతే అంగుష్ఠాభ్యాంనమః
ఓం వరేణ్యం విష్ణాత్తే తర్జనీభ్యాంనమః
ఓం భగోదేవస్య రుద్రాత్తే మధ్యమాభ్యాంనమః
ఓం ధీమహి సత్యాత్తే అనామికాభ్యాంనమః
ఓం ధియోయోనః జ్ఞానాత్తే కనిష్ఠికాభ్యాంనమః
ఓం ప్రచోదయాత్ పరమాత్మే కరతల కిరపృష్ఠాభ్యాంనమః

అంగుష్ఠయో వరేణీభ్యాం ఇతరాంసులీనాం అంగుష్ఠాభ్యాంచ న్యాసంక్య
త్వా అంత్యమంత్రేణ పరస్పరం హస్తౌ ఉపర్యధశ్చ మూర్ఛయేదితికరన్యాసః

అథ అంగన్యాసః.

ఓం తత్సవితుః బ్రహ్మానో హృదయాయనమః
 ఓం వరేణ్యం విష్ణ్వత్త నే శిరసేన్వాహ
 ఓం భర్గోదేవస్య రుద్రాత్త నే శిఖాయోవషట్
 ఓం ధీమహి సత్యాత్త నే కవచాయహుం
 ఓం ధియోయోనః జ్ఞానాత్త నే నేత్రత్రయాయవషట్
 ఓం ప్రచోదయాత్ సర్వాత్త నే అస్త్రాయఫట్
 ఓం భూభువస్సువరోమితి దిగ్బంధః.

ఇతి తత్తదంశేష హస్తాభ్యాం విశ్వస్య అస్త్రాయఫటి మంత్రేణ హస్త
 తాడనం కృత్వా, దిగ్బంధ ఇతి ఛోటికయా శిరోవేష్టయ దిత్వంగన్యాసః.

ధ్యానం.

ముక్తావిదుమహేనునీలధవళచ్ఛాయైమృతైస్త్రీక్షణైః ।
 యుక్తామిందుకిలా నిబద్ధమకుటాం తత్సార్థవణాత్కింకాం॥
 గాయత్రీం సరదాభయాం మహాకళా శ్మశ్మలం కపాలంగదాం॥
 శంఖం చక్ర మధారవింద యుగళం హస్తై ర్వహంతీంభజై॥

యోదేవ స్సవితాన్తకిం ధియోధర్మాట గోచరః॥
 ప్రేరయే త్తస్యయద్భర్త స్తద్వరేణ్యముపాన్తహే॥

ముద్రాః.

సుముఖం సంపుటంచైవ వితతం విస్మృతతథా ।
 ద్విముఖం త్రిముఖంచైవ చతుః పంచముఖతథా॥

షష్ఠ్యుఖో ధోముఖంచైవ వ్యాపకాఽం జలికంతథా ।
శకిటం యమపాశంచ గ్రధితం సన్తుఖో న్తుఖం॥

ప్రలంబం ముష్టికంచైవ మత్స్యకూర్క వరాహకం ।
సింహాక్రాంతం మహాక్రాంతం ముద్గరం పల్లవం షఢ్ధా॥

చతుర్వింశతి ముద్రానై గాయత్ర్యా సుప్రతిష్ఠితైః ॥ ౩ ॥

*(ఇతిముద్రానజానాతి గాయ తీనిష్ఠాభవేత్॥)

ఏతాముద్రాః (౨౭.౨) పత్రోక్త కరాది విన్యాసేన దశకయిత్యా॥

పంచన్యాసపూజా.

ఓం లం పృథవీతత్వాత్తనే గంధం సమర్పయామి

ఓం అం ఆకాశతత్వాత్తనే పుష్పం సమర్పయామి

ఓం యం వాయుతత్వాత్తనే ధూప మాఘాపయామి

ఓం రం తేజస్తత్వాత్తనే దీపం దశకయామి

ఓం వం అమృతతత్వాత్తనే అమృతనైవేద్యం సమర్పయామి.

ఓం సం సర్వాత్తనైసర్వోపచారపూజాసమర్పయామి.

ఇతిపంచాపచారాః (౨౮) పత్రోక్తరీత్యాన్యాసేన పూజయేత్.

యథోక్త సంఖ్యనా జపంకృత్వా

జపానంతర న్యాసం.

ఓం తత్సవితురిబ్రహ్మతే హృదయాయ నమః

ఓం వరేణ్యం విష్ణ్వాత్తనే శిరసే స్వాహా

ఓం భగోదేవస్య రుద్రాత్తనే శిఖాయై వాషట్

ఓం ధీమహి సత్యాయ నే త్రోతాయ కవచాయహుం

ఓం ధియోయోనః జ్ఞానాత్ నే నేత్రాభ్యాం వషట్

ఓం ప్రచోదయాత్ సర్వాత్ నే అస్త్రాయ ఫట్

ఇతిపూర్వవత్ అంగన్యాసం కుర్యాత్.

ఓం భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్విమోకః.

ఇతి ఛాటికయాశిరోశేష్టనం కృత్వా,

ధ్యానం॥ ముక్తావిద్రుమ+ఉపాస్త్వహే॥

ఓంతత్సద్భ్రహ్మార్పణమస్తు.

ఉత్తరముద్రాః॥ సురభజ్ఞానచక్రంచ యోనిః కూర్వోధపంక
జం॥ లింగనిర్వ్యాణ ముద్రాచే త్యప్తముద్రాః ప్రకీర్తితాః॥

లమిత్యాదిపంచపూజాంచకుర్యాత్.

సాయంప్రాతస్సంధ్యోపస్తానం.

యశోహంభవామి బ్రాహ్మణానాం యశోరాజ్ఞాం యశోవి
శాంయశస్సత్యస్య భవామి । భవామి యశసాంయశః । పునర్తా
యంతుదేవతాః । యామదపచక్రముః । మహస్స్వంత్రామహాంత్రాభవా
మ్యస్త్రిపాత్రే హరితే సోమప్యష్టే । రూపరూపమైదిశ ప్రాత
రహ్నస్యతేజసః (సాయమహ్నస్యతేజసః) అన్నముగ్రస్య ప్రా
శిషమస్తువైమయి త్వయీదమస్తుత్వయిమయీదం । యది
దం పశ్యామి చక్షుసా । త్వయాదత్తం ప్రభాసయ తేనమా
భుంజతేన భుక్తిషీయతేనమావిశ । అహనో అత్యపీవరద్రాత్రి

గో అతిపారయత్ (గాత్రిగో అత్యవీరదహగో అతిపారయత్) ఆదిత్యనావమారోక్షం పూణాం పరిపాధినీం । అచ్చిద్రాం పారయిష్ణం శతారిత్రాంస్వస్తయే । ఓన్నమ ఆదిత్యా య నమఆదిత్యా య నమఆదిత్యా య ఉద్యంతంత్యాదిత్యా నూదియాసం (ప్రతితిష్ఠంతంత్యాదిత్యానుప్రతి తిష్ఠాసం) ॥

ఇతిసాయంప్రారభః॥

అథమధ్యందినె.

ఆదిత్యనావమిత్యస్య । పరమేష్ఠీ ఋషిః । అనుష్టుప్చందః । ఆదిత్యో దేవతా । ఆదిత్యోపస్థానె వినియోగః॥

ఆదిత్యనావమారోక్షం పూణాం పరిపాధినీం । అచ్చిద్రాం పారయిష్ణం శతారిత్రాంస్వస్తయేఽన్నమ ఆదిత్యా య నమ ఆదిత్యా య నమ ఆదిత్యా య ఉద్యంతంత్యాదిత్యా నూదియాసం । గాయత్రీ చ్ఛందః । సూర్యో దేవతా । అర్ఘ్యోప్రదానె వినియోగః । ఓం । ఉద్యంతంత్యాదేవదేవం దేవం వహంతి కేతవః । దృశే విశ్వా య సూర్యం । ఇత్యర్ఘ్యేంద్ర త్వా । ఆకాశముద్రాంకృత్యా చిత్రదైవానాముదగాదనీకంచతుర్మిత్రస్య వరుణస్యాగ్నేః । ఆప్రాద్యా వాపృథివీ అంతరిక్షం సూర్య ఆత్మాజగత స్తథుషశ్చ॥ వృక్ష ఇవ వర్షస్తస్మిన్ సర్వాన్ కామాన్ భువన్సతే ॥ యస్త్యైవం వేదతస్తై మేభో గాన్ ధుక్ష్యాక్ష తాన్ బృహన్ ఋతం సత్యే ప్రతిష్ఠితం । భూతం భవిష్యతా సహ । ఆకాశ ఉపనిరజ్యతు మహ్యమన్న మధా

శ్రియం । అభిభాగాసినర్వస్తిం న్దుసర్వం త్వయి శితం తేనస
 ర్వేణ సర్వోమావివాసన వివాసయ । కోశఇవపూర్ణోవసునా
 త్వాంప్రీతాదధనెధనమ్ । అదృష్టోదృష్టమాభర సర్వా కా
 మా ప్రయచ్ఛమే ॥

ఆకాశస్థైర్య ఆకాశోయ దేతద్భూతి మణ్డలం । ఏవంత్యా
 వేదియోవేదేశానెశాప్రయచ్ఛమే । ఓంభూరిత్యస్య ॥ పరమే
 స్థీఋషిః । సూర్యోదేవతా । ఉపస్థానె వినియోగః ।

ఓం । భూభువస్స్వరూం సూర్య ఇవదృశే భూయాసం ।
 అగ్నిరివతేజసా వాయురివప్రాణేన సోమఇవగంధేన బృహస్పతి
 రివబుధ్యా అశ్వినావినరూపేణ ఇంద్రాగ్నిఇవబలెన బ్రహ్మభాగ
 ఏవాహం భూయాసం పాప్తభాగా మేద్వివస్త్రి । ఇతిమ
 ధ్యాహ్మ । ఇతిపరం త్రికాలేషు సమానం.

సంధ్యాదైవమః । స విశ్వైస్త్రినమః । గాయత్రైస్త్రినమః ।
 సరస్వత్యైస్త్రినమః । సర్వాభ్యోదేవతాభ్యోనమోనమః । కామో
 కాష్ఠీస్త్రిస్త్రిరకాష్ఠీన్నమోనమః * అభివాదయే । ఆంగీరసశా
 ర్హస్త్రిస్త్రిభారద్వాజత్ర్యాష్టయే ప్రవరాన్విత భారద్వాజగోత్రః
 ద్రాహ్యయనసూత్రః సామశాఖాధ్యాయీ శ్రీరామశర్త్తానామా
 హమస్త్యభోః ॥ ఏవం స్వస్త్వగోత్ర ప్రవరశర్త్తాణి ఉపేనవక్త
 వ్యాసి ॥ ప్రాచ్యైదిశేనమః । దక్షిణాయైదిశేనమః । ప్రతీచ్యై
 దిశేనమః । ఉదీచ్యైదిశేనమః ఉర్ద్వాయనమః । అధరాయన

మః । అన్తరిక్షాయనమః । భూమైవ్యనమః । విష్ణవేనమః । బ్రహ్మ
ణేనమః । యమాయనమః । యమాయముతసిత్త్యనయోః । పర
మేష్ఠీముషి । అనుష్టుప్ చ్చందః । యమబ్రహ్మణీదేవతే । ఉప
స్థానెభినియోగః ।

యమాయధర్మరాజాయ మృత్యునేచాన్తకాయచ ।
వైవస్వతాయ కాలాయస్వభూతక్షయాయచ॥
ఔదుంబరాయదధ్నాయ నీలాయపరమెష్ఠినే ॥
మృకోదరాయచిత్రాయచిత్రగుప్తాయవైనమః ॥
చిత్రగుప్తాయవైనమోనమ ఇతి॥
ముతంసత్యంపరంబ్రహ్మ పురుషం కృష్ణపింగలం । ఊర్వరే
తం విరూపాక్షం విశ్వరూపాయవైనమః ।
విశ్వరూపాయవైనమోనమ ఇతి॥
నర్కదామైనమః వ్రాతనిర్కదామో నమోనిశి ।
నమోస్తునర్కదేతుభ్యం సాహిమాం విషసర్వతః ॥
అపసర్పసర్పభద్రస్తైదూరంగచ్ఛ మహాయశః ।
జనమేజయస్యయజ్ఞాన్తైఅస్త్రీకవచనం స్తర్క ॥
జరత్కగోగ్ధరత్కర్వాం సముత్పన్నోమహాయశాః॥
అస్త్రీకన్యత్యసంధోమాం పన్నగేభ్యోభీరక్షతు ॥
పన్నగేభ్యోభీరక్షత్యోన్నమఇతి॥

నమస్సవిత్రైజగదే కచక్షుషే జగత్ప్రసూతిస్థితినాశహతవే |
త్రయీమయాయ త్రిగుణాత్కథారిణే విరించనారాయణ శంకరా
త్మనై ||

చ్యేయస్సదా సవితృమణ్డలమధ్యవతీః నారాయణస్సరసిజాన
న సన్నివిష్టః | కేయూరవాన్క్రరకుణ్డలవాన్కిరీటీహరీ హిరణ్మ
యవపుర్ధృతశంఖచక్రః ||

శంఖచక్రగదాపాణే ద్వారకానిలయాచ్ఛత |
గోవింద పుణ్డరీకాక్ష రక్షనూంశరణాగతం |

ఆకాశాత్పతితంతోయం యథాగచ్ఛతినాగరం |
సర్వదేవనమస్కారః కేశవం ప్రతిగచ్ఛతి ||

శ్రీకేశవం ప్రతిగచ్ఛత్యోన్నమశ్రితి ||

అభివాదయే + భోః ||

కాయేనవాచా మనసేన్ద్రియైర్వా బుధ్యాత్కనావా ప్రకృతే
స్వభావాత్ | కరోమియద్యత్సకలంపరశ్చై నారాయణాదైతినమ
ర్పయామి | సకృదాచమ్య | సంధ్యాజసాత్కంకర్తృఽంతత్సత్ బ్రహ్మ
ర్పణమస్తు | అద్యానో ఇతిమంత్రస్య | వామదేవఋషిః | గా
యత్రీఛందః | సవితాదేవతా | ప్రోక్షణేవినియోగః | అద్యానో దే
వసవితః ప్రజావత్సావీస్సాభగం | పరాదుష్వప్నియగ్నువ |

విశ్వానిదేవసవిత ధ్విరితాని పరాసువ । యద్భద్రంతన్న ఆసువ ॥
ఇతిజపస్థలం ప్రోక్ష్యతన్నృదంధారయేత్ ॥

ఇతి సామసంధ్యా జపస్సమాప్తః.

హరిః ఓం॥

యజ్ఞోపవీతధారణవిధిః.

పాదౌప్రక్షాళ్యాచమ్య-సంకల్ప్య=ఓంఓంఓం (ఇత్యాది)
శుభతిథౌ, మమ శ్రౌతస్తార్త విహిత నిత్యకిర్తానుష్ఠాన యోగ్య
తాసిధ్యర్థం బ్రహ్మతేజోభిన్నధ్యధం యజ్ఞోపవీతధారణంకిరిష్యే.

యజ్ఞోపవీత విత్యస్య మస్త్రస్య - పరబ్రహ్మబుషిః - త్రిష్టు
ప్సందః-వేదాస్త్రయోదేవతాః-యజ్ఞోపవీతధారణేవినియోగః.

యజ్ఞోపవీతంపరమంపవిత్రం ప్రజాపతేర్యత్సహజంపురస్తత్ ।
ఆయుష్యమగ్ర్యంప్రతిముంచశుభ్రాయజ్ఞోపవీతం బలమస్తుతేజః.

(ఇత్యేకం.)

యజ్ఞోపవీతం బ్రహ్మగ్రంథి ముత్తానైదక్షిణహస్తైకృత్వా న్యంచేన వామహ
స్తేన ఉపవీతేన సహతీర్థంస్పృశ్చ వామస్కంధే ధారయేత్

పునః ప్రాణానాయమ్య ఓంఓంఓం మమర్థం గ్రహస్థాశ్రమ
సిధ్యర్థం ద్వితీయయజ్ఞోపవీత ధారణంకిరిష్యే (ఇతిసంకిల్ప్య) .

పూర్వవత్ ద్వితీయ యజ్ఞోపవీతం ధృత్వాచమ్య.

పునః పూర్వవత్ ప్రాణానాయమ్య ఓంఓంఓం ఉత్తరీయార్థం
తృతీయ యజ్ఞోపవీత ధారణంకరిష్యే (ఇతిసంకల్ప్య) పూర్వ
వద్యజ్ఞోపవీతం ధృత్వా ద్విరాచమ్య.

జీర్ణోపవీత విసర్జనమంతరి.

ఉపవీతం భిన్నతంతుం జీర్ణంశ్చల్లదూషితం|విస్సజామియశో
బ్రహ్మ నచోదీహామయరస్తామే॥

ఇతి జీర్ణ ముపవీత మున్నుచ్య జలే విస్సజ్య ద్విరాచామేత్.

ఇతి యజ్ఞోపవీత ధారణవిధిః.

ఇతి గాయత్రీ అనుష్ఠాన తత్వప్రకాశికా

స మాప్తా.

